

**OLOMOUCKÁ OBRAZÁRNA
POČTVRTÉ A NAPOSLEDY**
Arcidiecézní muzeum se vrací do 19. století

Z HŘEBÍKU NA HŘEBÍK

Tizian a van Dyck v New Yorku,
El Greco v Olomouci

PROFIL

**Ondřej Zatloukal:
Historik umění s duší vaquera**

ROZHOVOR

Ladislav Daniel

OBSAH

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

út – ne 10–18 hodin

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

(duben – říjen)

Každou neděli vstup volný.

Každou první středu v měsíci vstup volný

a otevřeno do 20.00 hodin.

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní: 70 Kč | Snížené: 35 Kč

Rodinné: 140 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ

Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč

Rodinné: 230 Kč | Školní skupiny: 10 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ

DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI

Plné vstupné: 180 Kč

Poloviční vstupné (studenti, senioři): 120 Kč

Rodinné vstupné: 420 Kč

Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Plné vstupné: 100 Kč

Poloviční vstupné (studenti, senioři): 50 Kč

Rodinné vstupné: 230 Kč

vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu dvou dnů

Informace/pokladna: 585 514 241

www.olmuart.cz

4	Arcidiecézní muzeum oslaví výročí novou expozicí a s El Grekem
8	Rozmotali jsme výstavu Jindřicha Štreita
9	PROFIL
	Ondřej Zatloukal / Historik umění s duší vaquera
12	Z hřebíku na hřebík
	Arcibiskupská sbírka dobývá New York
14	Za chrám, město a vlast
	Karel II. z Lichtensteinu-Castelcornu (1624–1695)
15	Memento Tiziani a krátkodobé výstavy
16	Obrazárna počtvrté a naposledy
	Evropské malířství 19. století z olomouckých sbírek
21	Kreslit se dá (téměř) vším
	Výstava Uhlem, štětcem, skalpelem...
23	Květy a jiné světy / Art brut
24	Chrám věd a múz
	450 let Vědecké knihovny v Olomouci
25	Doplňování sbírek
26	Olomoucká muzejní noc (program)
27	ROZHOVOR
	Ladislav Daniel
	„Zájem o umění je důkazem osobní vyspělosti“
30	CEAD / Maďarská zkušenost
31	Nové medailony v databázi umělců střední Evropy
32	Kalendárium
33	K větší slávě Boží / Ad maiorem Dei gloriam
34	AFO51 promítne přes 120 filmů
35	Sekalův Zámek byl první intervencí do výstavy
36	Ninja a Hudební výběr Jana Hlavsy
37	Vyzkoušeno na dětech / Průvodce pro nejmenší
38	Muzeum dětem: Zátíší bez humra

MINISTERSTVO
KULTURY

Olomoucký kraj

OLOMOUC

ARCIBISKUPSTVÍ
OLOMOUCKÉ

muzeion

časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 2/2016

Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc | IČ: 75079950

Redakce: Petr Bieleš, Pavel Konečný
Telefon: 585 514 282 | e-mail: pr@olmuart.cz

Foto: Zdeněk Sodoma, Markéta Ondrušová, Eliška Sklenářová, Jan Hlavsa, Tereza Hrubá, Martin Bítala, Miroslav Urban, Vladimír Bittner, Ludwig Museum – Wikimedia, Metropolitní muzeum, Monoskop.org, Zacheta.art.pl
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710
Tisk: Books print s.r.o., I. P. Pavlova 69, Olomouc

Náklad: 1000 ks | Neprodejné
Vytlačeno na recyklovaném papíru.

Titulní strana | Olomoucká obrazárna IV
a lektori Hana Lamatová a Marek Šobáň.
Foto: Tereza Hrubá

Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM oslaví 10.výročí novou expozicí a s El Grekem

Před deseti lety jsme otevřeli Arcidiecézní muzeum Olomouc. Při této příležitosti se dočká komplexní obměny jeho stálá expozice *Ke slávě a chvále*. Speciální dárek nám na oslavu půjčí Metropolitní muzeum v New Yorku – El Grekův obraz *Klanění pastýřů*!

„Desetiletý provoz Arcidiecézního muzea prověřil možnosti prezentace starého umění v historických prostorách i jeho edukační potenciál. Zkušenosti zúročíme v obměněné expozici. Zaměříme se na větší tematickou provázanost, zvýšení atraktivity instalace a jejího obsahu,“ nastínil plány ředitel Muzea umění Olomouc Michal Soukup.

Inspirace Olomouckým barokem

Co nového tedy v muzeu uvidíte? Autoři reinstalace především chtějí, aby stálá expozice dostatečně, uceleně a atraktivně vypovídala o některých specificky olomouckých tématech. Tím hlavním je „olomoucké baroko“ – jedno z nejvýraznějších období kulturního vzepětí města. „Město zažilo v sedmáctém a osmáctém století tak intenzivní rozmach, že můžeme mluvit o olomouckém odstínu barokní kultury,“ připomněla spoluautorka libreta stálé expozice Helena Zápalková.

Olomoucké baroko byl také největší projekt v historii olomouckého muzejnictví, který na přelomu let 2010 a 2011 propojil Muzeum umění a Vlastivědné muzeum. A právě výstava, která skončila s rekordní návštěvností, byla pro autory nové stálé expozice Arcidiecézního muzea velkou inspirací. „Mezi klíčové protagonisty barokní kultury patřily zejména instituce olomouckého biskupství, jezuitská univerzita a široké duchovenské prostředí. A my chceme jejich důležitou roli v obměněné expozici adekvátně ukázat,“ doplnil zástupce ředitele Ondřej Zatloukal.

Ztracené Trogerovy obrazy znovu spolu

K výrazné změně dojde v Erbovním sále, z něž zmizí vestavba Kabinetu textilu a vystavené exponáty se budou vztahovat k mecenátu olomouckých biskupů spojenému s barokním vybavením katedrály a k historii a významu Olomoucké metropolitní

Všechny novinky ve stálé expozici *Ke slávě a chvále* najdete v knižním Průvodci Arcidiecézním muzeem.

Novinky ve stálé expozici

OBRAZÁRNA

El Greco, *Klanění pastýřů*, asi 1605–1610

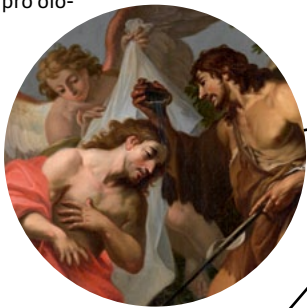
El Greco často vytvářel repliky nebo varianty důležitých kompozic. To se týká také malby ze sbírek Metropolitního muzea v New Yorku. Obraz namaloval pro valencijského arcibiskupa Juana de Riberu. Je přitom kvalitnější než primární verze. Vystavený bude do 4. září.

ERBOVNÍ SÁL

Jan Kryštof Handke, *Křest Kristův*, (1749)

Obraz představuje oblíbený křesťanský námět – Kristovo přijetí křtu z rukou sv. Jana Křtitele ve vodách Jordánu. U olomouckého malíře si jej objednal kapitulní děkan Kašpar Florentin z Glandorfu. Dílo bylo určeno pro olomouckou katedrálu, snad kapli sv. Stanislava.

JUPITERŮV SÁL

Ondřej Zahner, *Pašijový Kristus*, 1. polovina 40. let 18. století

Socha byla pravděpodobně původně umístěna v otevřené výklenkové kapli, snad při některém z olomouckých kostelů či v rámci neznámé křížové cesty. Bravurně řezaná, plně plastická figura náleží k mistrovským řezbářským pracím olomouckého barokního sochaře Ondřeje Zahnera, kterému lze dílo připsat. V expozici bude socha po restaurování představena vůbec poprvé.

NOVÁ SÍŇ

Křiváková Pieta, 90. léta 14. století

Jedna z nejkvalitnějších českých gotických soch patřících k tzv. krásnému slouhu pochází ze sbírky olomouckého kanovníka Petra Křiváka, který ji v roce 1951 daroval katedrále svatého Václava v Olomouci. Opuková socha je významná také tím, že na rozdíl od řady jiných středověkých sochařských památek se dochovala její původní barevnost.

NOVÁ SÍŇ

Oltář z Lubiny, 1490–1500 (sváteční strana), po 1504 (postní strana)

Čtyři oboustranně malované desky původně sloužily jako křídla oltářního retáblu. Stylem malby se oltář řadí do období pozdní gotiky a rané renesance. Je zřejmé, že jde o dílo dvou malířů patrně školených ve Slezsku. Na starších malbách je po kompoziční stránce patrný vliv grafik Mistra E. S. a Martina Schongauera, zatímco mladší strana prozrazuje inspiraci tvorbou Albrechta Dürera.

KLENOTNICE II

Kasule z Mohelnice, Olomouc (?), kolem 1710

Dosavadní Kabinet slonoviny se změní v druhou Klenotnici, která představí zlatnická díla a textilie, užívané v rámci bohoslužby a extrémně citlivé předměty – například relikviáře. V červnu například vystavíme poprvé soubor liturgických textilií z mohelnického kostela sv. Tomáše z Cantenbury.

SCHODIŠŤOVÁ HALA

Paul Troger, *Sv. Petr při souboji se Šimonem Mágem*, 1743

Obraz rektora vídeňské Akademie byl určen pro klášter Hradisko u Olomouce, kde jej doplňovala protějšková malba zobrazující sv. Pavla na apoštolském sněmu v Jeruzalémě. Obě plátna se po zrušení kláštera za josefinských reforem ztratila. Odborníci je našli až v roce 2008 v kostelíku v Račicích na Třebíčsku. Nyní se znovu sejdou na jednom místě a v restaurované podobě.

KAPLE SV. JANA KŘTITELE

Kristus na hoře Olivetské, 30. léta 15. století

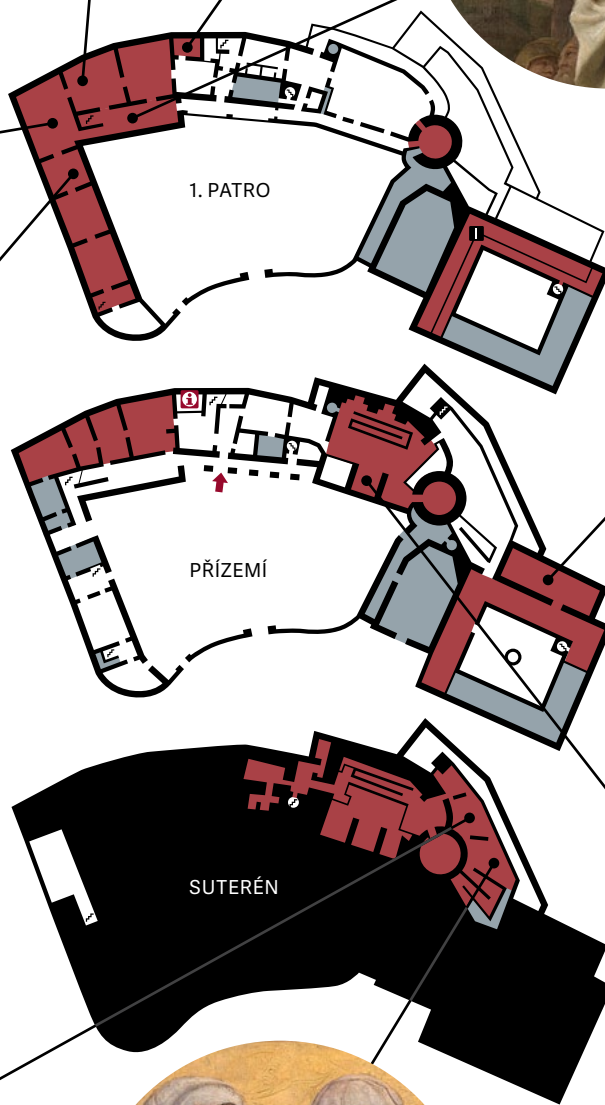
Sousoší patří k nejvýznamnějším sochařským dílům evropské pozdní gotiky. Původně bylo určeno nejspíš pro ohradní zeď nebo hřbitovní kapli olomouckého kostela sv. Mořice. Ve 30. letech 15. století jej vytesal neznámý středoevropský či pražský sochař. Sousoší z mladějovského pískovce přesuneme do centra kaple a doplníme informace o její původní barevné výzdobě.

KOČÁROVNA

František Vavřinec Korompay (okruh), *Slavnostní vjezd kardinála Ferdinanda Julia Troyera z Troyersteinu do Olomouce*, 1783

Kromě samotného honosného barokního kočáru biskupa Ferdinanda Julia Troyera z Troyersteinu v kočárovně uvidíte také šestimetrový obraz z dílenského okruhu malíře Františka Vavřince Korompaye, který zachycuje vjezd kardinála Troyera do Olomouce při příležitosti jeho uvedení na biskupský stolec v roce 1747.

Iniciační vzpomínka

Pavel Zatloukal

Olomoucká Galerie Pod podloubím s instalací výstavy *Tomáš Černoušek a jeho přátelé, 1987.*

V první polovině osmdesátých let minulého století bylo možné vidat v olomouckých ulicích dvě postavy, které se zastavovaly u různých budov, měřily je očima a diskutovaly o nich. Někdejší šéf olomoucké galerie výtvarného umění Jaromír Lakosil, po roce 1968 suspendovaný na řadového pracovníka, a autor této vzpomínky nejenže prožívali úpadek své galerie, ale snažili se najít z něj východisko. Hledání vhodného náhradního objektu nakonec skončilo u areálu někdejšího kapitulního děkanství v sousedství katedrály. Mimo jiné proto, že jsem byl tehdy pověřen řízením rekonstrukčních prací na fragmentu jeho okrsku – Přemyslovského (biskupského či Zdikova) paláce – a památku jsem tedy začal poznávat zevrubně. Ale z dob studií jsem také znal útroby děkanství, v nichž sídlila naše výtvarka.

Na jaře 1985 jsem tedy zpracoval *Námět k využití areálu Přemyslovského hradu a k řešení otázky Oblastní galerie výtvarného umění v Olomouci*. Vedle konstatování neúnosně provizorního stavu galerie jsem v ní navrhol rozšíření statutu národní kulturní památky z Přemyslovského paláce na celý hradní okrsek. V nejvýznamnější olomoucké památkové zóně měla být po rekonstrukci navíc situována galerie, která by zpřístupnila to nejpodstatnější z oblasti starého umění na Olomoucku – arcibiskupskou obrazárnu. Poté, co ji nakrátko představila expozice Jaromíra Neumanna a Lubora Machytky z roku 1967, ji totiž po svěšení převzala do odborné správy právě naše galerie. Návrh sice získal souhlas a podporu jak ministerstva kultury, Odboru kultury Krajského národního výboru v Ostravě, Odboru regionálních galerií Národní galerie v Praze či zdejšího památkového střediska, ale jak se dalo předpokládat, *nahoře* se nenašel nikdo, kdo by se myšlenky ujal a pomohl ji uskutečnit.

Zdálo se, že zůstane dalším snem. A tak jsem něco podobného alespoň od 3. do 27. prosince 1987 zveřejnil na výstavě patnácti autorů (výtvarných umělců, architektů, řemeslníků, kunsthistoriků), uspořádané k šedesátinám jednoho kamaráda v někdejší Galerii Pod podloubím. Jmenovala se *Tomáš Černoušek a jeho přátelé* a doprovázel ji stejnojmenný samizdatový sborník. Grafickou část doplnilo zamyšlení nad tím, jak by mohla Olomouc vypadat, kdyby... kdyby se například mohl uskutečnit návrat odkopnuté přírody, kdyby se z panelákových periférií staly decentralizované soběstačné čtvrtě, a také kdyby se mohla rozvinout úprava starého města, v níž by se prolula minulost s citlivou současností. Součástí snění byl nápad na vytvoření dvou center výtvarné kultury – jednoho v proluce v Denisově ulici, druhého – kde jinde než v kapitulním děkanství na Václavském náměstí. Všechno se zkrátka točilo kolem představy, jak Olomouci vrátit ztracenou identitu.

Mezitím se v letech 1987–1988 chýlila ke konci rekonstrukce Přemyslovského paláce a příprava jeho dlouhodobé expozice v kapli sv. Jana Křtitele (na základě libreta Ivo Hlobila a architektonického řešení Josefa Chloupka a Jana Konečného), součástí byly i dvě doprovodné publikace (jednu editoval Marek Perůtka). Přemyslovský palác byl otevřen 10. listopadu 1988, současně na radnici probíhala již od 20. října tentokrát

rozšířená výstava s návrhem celkové koncepce řešení olomouckého hradního návrší. Umožnil ji místopředseda MěstNV Čestmír Kučera, díky němuž se začala problematika posouvat do reálnější roviny. V předjaří roku 1989 umírá dr. Lakosil, ale vedle něj už druhým rokem na analýze galerijních problémů spolupracoval Michal Soukup. Výměna budov kanovnické rezidence, v níž sídlila galerie, za kapitulní děkanství, spravované univerzitou, však vzápětí ztroskotala na odmítavé reakci rektora. Tím všechno načas usnulo.

První léta po Listopadu '89 zcela pohltilo řešení zásadních existenčních otázek galerie – dnešního Muzea umění. První výstava mohla být v rekonstruovaném uličním křídle jeho staronové budovy otevřena 15. dubna 1993; v Kabinetu byl představen výběr ze sbírek starého umění, samozřejmě z nemalé části z majetku arcibiskupství. Avšak právě jen výběr – bylo zřejmé, že olomoucká obrazárna si vyžádá zcela jiné prostory.

Současně proběhla první fáze restitucí církevního majetku a olomoucké kapitule se vrátil areál děkanství. Deset let stará koncepce mohla být aktualizována a předložena arcibiskupovi Janu Graubnerovi, který projevil velké pochopení; podobně se k myšlence stavěli biskup Josef Hrdlička i jejich spolupracovníci Jiří Bureš či Vladimír Procházka. Z církevního hlediska se poslední tečkou stala návštěva papeže Jana Pavla II., který návrh rovněž vřele podpořil. Stejnou vstřícnost projevil na druhé straně i ministr kultury Jaromír Talíř poté, co Muzeum umění zvítězilo v soutěži na provozovatele nového kulturního stánku.

A tak mohla být dopoledne 30. dubna 1998 podepsána smlouva mezi arcibiskupstvím a ministerstvem kultury (ministrem byl Martin Stropnický) a odpoledne přímo na Václavském náměstí založení Arcidiecézního muzea Olomouc slavnostně vyhlášeno. Pak bylo třeba zorganizovat další náležitě soutěže na projekt i dodavatele stavby, vyčkat uvolnění budov i finančních prostředků a věnovat se sedm let trvající složitě a současně vzrušující rekonstrukci včetně instalace několika expozic. Nové muzeum bylo otevřeno za strašlivé průtrže mračen 1. června 2006, o rok později došlo (tentokrát bez průtrže) k otevření Arcidiecézního muzea Kroměříž na tamním zámku.

Je zřejmé, že dnes by něco podobného bylo stěží myslitelné. O současném rozkladu české společnosti může svědčit i zdánlivý lokální detail. Brzy po otevření olomouckého Arcidiecézního muzea začal být připravován projekt *Olomoucký hrad*, který měl (z valné části samozřejmě za financování z Evropské unie) umožnit vytvoření technického zázemí, komunikačních prostorů a především souboru zahrad v podhradí, pod okrskem Václavského náměstí. Ze stěží pochopitelných důvodů (pokud ovšem neznáme proslulou schopnost našeho města podrážet se vlastními silami) dostal kompletně již připravený projekt smrtelný úder před posledními komunálními volbami.

Nezvyklý pohled na čestné nádvoří kapitulního děkanství v zimě 1987–1988 před novým osazením románského okna vyjmutého v osmdesátých letech 19. století, snímek Vladimír Bittner.

Prof. PhDr. Pavel Zatloukal (*1948)

Renomovaný historik umění, který se zabývá zejména výtvarným uměním a architekturou 19. a 20. století, stál v roce 1990 u zrodu Muzea umění Olomouc a instituci vedl do roku 2013.

Výrazně se zasloužil o vybudování Arcidiecézního muzea v Olomouci a vznik Arcidiecézního muzea Kroměříž. Z řady ocenění, která získal, zmiňme nejprestižnější českou knižní cenu Magnesia Litera (Kniha roku 2003 za *Příběhy z dlouhého století. Architektura let 1750–1918 na Moravě a ve Slezsku*) nebo medaili ministerstva kultury *Artis Bohemiae Amicis* (2013).

Autor vzpomínky na audienci při olomoucké návštěvě papeže Jana Pavla II., 1995.

Rozmotali jsme výstavu Jindřicha Štreita

Tajemná role černého térapapíru skrývala téměř třicet let fotografie Jindřicha Štreita. Měl ji doma ve fotokomoře. Neznámé snímky vystaví Muzeum umění od 30. června.

„Tyto fotografie byly vystaveny poprvé v Bratislavě. Požádal mě o to Lubo Stacho. Bylo to ve foyeru kina, které se jmenovalo Pohraničník,“ zavzpomínal Jindřich Štreit. Název kina odpovídal době, bylo to za socialismu na konci 80. let.

Dvacet metrů fotek

Foyer měl kolem dokola dvacet metrů, stejně jako role térapapíru, na němž byly fotky nalepeny kaučukovým lepidlem. „Mně se líbil ten černý podklad a bylo to pevné. V té době jsem byl zakázaný autor, nesměl jsem vystavovat,“ připomněl Štreit a ocenil tehdejší slovenskou odvahu.

Zcela volně koncipované snímky, zvětšené na dokumentární fotopapír, vznikaly od poloviny 70. let do roku 1988. „Tehdy jsem asi uměl fotit, teď už je to horší,“ usmíval se autor nad rolí rozbalenou po necelých třiceti letech. Přiznal, že výběr měl tehdy jediné kritérium – oblíbené fotografie. „Doba pokročila, změnil se život i lidské hodnoty, ale to podstatné, ty mezilidské vztahy – přátelství, láska, to zůstává,“ zamyslel se.

Zapomenutá role

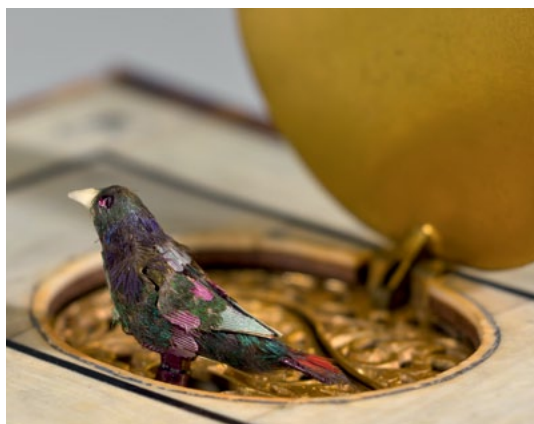
O existenci role fotografií měla tušení kurátorka chystané výstavy Štěpánka Bielešová. „Z autorových vzpomínek jsem věděla, že existuje. Dnes poprvé vidím, co skutečně obsahuje. Je to pro mě překvapení,“ zhodnotila kurátorka po rozbalení.

Koncepce výstavy chce spojit tuto roli s nepublikovanými fotografiemi z bohatého Štreitova archivu. „Chystaná výstava se odkazuje na výstavu, která se uskutečnila ve Vlastivědném muzeu těsně po sametové revoluci pod názvem *Normalizace aneb Od kolébky po hrob*. Připravila ji tehdy kolegyně Anežka Šimková a tenkrát Jindřich Štreit poprvé veřejně v Olomouci představil svoji práci. Nicméně fotografie z této výstavy upadly poněkud v zapomnění. My jsme je letos, v roce autorových sedmdesátin vytáhli a zjistili, že jsou víceméně neznámé. K tomu se přidal příběh s neznámou dvacetimetrovou rolí. Teď budeme vše třídit tak, abychom vystavili ty fotografie, které nemohly nebo nesměly být publikovány, nebo je diváci neviděli,“ řekla Bielešová.

Dvacetimetrovou roli s fotografiemi rozbalili Jindřich Štreit a kurátorka Štěpánka Bielešová po téměř třiceti letech.

Výstava Jindřich Štreit | Neznámé fotografie z let 1978–1989 bude zahájena 30. června a potrvá čtyři měsíce.

Ptáček z hrací skříňky by mohl ohlašovat jaro

Líbezný zvuky z hrací skříňky se nedávno rozléhaly fotoateliérem v Arcidiecézním muzeu. Drobný předmět pochází z arcibiskupských sbírek. Skříňka pravděpodobně vznikla ve střední Evropě v 19. století nebo na přelomu 19. a 20. století.

Skříňka ještě donedávna nefungovala a chyběl také natahovací klíček. „Jednou ale kolega náhodou zavádil o spouštěcí zařízení a ptáček se dal do pohybu,“ vzpomněla Alena Jemelková z oddělení památkové péče Arcidiecéství olomouckého. „A krátce nato se jako zázrakem podařilo najít i klíček,“ dodala s úsměvem.

Skříňku nechala nafotit v Arcidiecézním muzeu, v jehož expozici by také ptáček mohl od příštího roku pravidelně vítat jaro. „Rádi bychom navíc natočili krátký dokument o hrací skříňce a připravili hudební program o skladatelích, kteří se inspirovali ptačím zpěvem. V hudebním archivu kroměřížského zámku je několik takových skladeb,“ řekla historička umění Martina Potůčková.

TVRDOHLAVÍ se připravují na Olomouc

Osm členů bývalé umělecké skupiny Tvrdohlaví přijelo v lednu na prohlídku Muzea moderního umění a olomouckých galerií. První polovina roku 2018 bude totiž zasvěcena 30. výročí založení Tvrdohlavých. Trojlodí se zaplní jejich díly z let 1987–1991.

„Výstava bude sestavena z věcí, které vznikly v době právního trvání skupiny. Tak jsme si to odhlasovali,“ potvrdil za všechny Jaroslav Róna. Kurátorem bude ředitel muzea Michal Soukup.

Souběžně by měli autoři vystavovat současnou tvorbu v olomouckých galeriích i v plenéru. „Pořád dělám nové věci, ale přímo pro Olomouc nic konkrétního dělat nebudu, navazují na svůj vnitřní program,“ řekl Róna.

František Skála uvedl, že by spíše počítal s nějakou plastikou, která bude součástí jiného programu. „Obohatil bych to komorní věcí, někde v prostoru,“ prohlásil. Případně by zvažoval něco dalšího v areálu Sluňákova v Horce nad Moravou, kde už stojí jeho zahrada v podobě archy.

Osm Tvrdohlavých. Zleva: Jiří David, Jaroslav Róna, Michal Gabriel, František Skála, Petr Nikl, Čestmír Suška, Stanislav Diviš, Zdeněk Lhotský.

OD 10
DO 20

Každou první středu vstup zdarma a do osmi!

Volný vstup až do 20 hodin – takovou speciální nabídku pro vás bude mít Muzeum umění Olomouc každou první středu v měsíci! Čas od času „prodlouženou středu“ navíc doplní i doprovodný program.

Podobné akce jsou běžné ve světových galeriích. Muzeum umění tento formát vyzkoušelo poprvé v roce 2014, chce tak vyjít vstříc všem věkovým skupinám návštěvníků. „Dopoledne mohou tuto nabídku využít školy, večer si výstavy může prohlédnout dospělé publikum, pro které je standardní otevírací doba do 18 hodin často nedostatečná,“ uvedl ředitel Michal Soukup.

Muzeum umění můžete zdarma navštívit nejen každou první středu v měsíci, ale také každou neděli. Tato nabídka je v České republice naprosto ojedinělá.

PROFIL

ONDŘEJ ZATLOUKAL

Historik umění s duší vaquera

Ondřej Zatloukal (*1977)

Dějiny umění vystudoval na Univerzitě Palackého v roce 2003.
Je vedoucím kurátorem sbírek starých mistrů a zástupcem ředitele
Muzea umění. Ženatý, otec dvou dětí, chovatel koní a farmář.

SEFO? MUSÍ TO BÝT VÝJIMEČNÁ ARCHITEKTURA

Olomouc podle Ondřeje Zatloukala dlouhodobě trpí handicapem kvalitní moderní architektury.

„Ta stará má výjimečné okamžiky i průměrné, ale tvoří harmonický celek s hlubšími souvislostmi. Nesouhlasím s tím, že každá nová budova by měla být výjimečným počinem, pak se totiž ztrácí výjimečnost určitých symbolických staveb jako je chrám nebo radnice. U nás chybí kvalitní architektura pro střední třídu, jako je tomu třeba v anglosaském světě,“ uvedl Zatloukal.

Je ale přesvědčen, že muzeum by mělo být výrazným architektonickým počinem. „Je to schránka, která má co do činění s uměním a kulturou. Středoevropské fórum má mnoho poloh, ale v podstatě si myslím, že se bezpochyby jednalo o výjimečnou architektonickou studii – výtvarné a sochařské dílo,“ řekl k architektonickému návrhu SEFO, který v Olomouci vzednul vlnu diskusí a dohadů.

Zatloukal tvrdí, že projekt měl symbolické roviny a naplňoval představu vedení i o technickém zázemí. „Vzít tuto estetickou a domyšlenou záležitost a zahodit ji pod stůl, nebo se vydat novou cestou – soutěží, novým názorem? Co když dostaneme pět návrhů a žádný dobrý? Soutěž je mantra moderní doby. Lze soutěžit ve výtvarné disciplíně, která je tak subjektivní? Po staletí to fungovalo tak, že si mecenas vybral architekta a ten mu projektoval. Na druhé straně soutěž může přinést názor, na který zadavatel, nebo jeden oslovený architekt přijít nemusí. A otevře další z možných cest...“ zamýšlí se Zatloukal. Přesto nakonec za nejčistší řešení považuje vypsání nové architektonické soutěže.

Na rodinné farmě s klisnou plemene Morgan.

Odborník na staré umění a milovník koní – takové jsou dvě polohy, jin a jang, Ondřeje Zatloukala.

Na otázku, zda dějiny umění byly jeho první životní volbou, zakroutí hlavou. „Krom určitých dispozic, či spíše indispozic, nebo predestinací to bylo složitější. Moje kořeny byly rozpolcené a táhly mě do obou poloh, které jsem prožíval od dětství. Nejprve jsem se chtěl vydat cestou veterináře, protože jsem k tomu měl blízko a obdivoval jsem to řemeslo. Ale na gymnáziu mě to táhlo na dráhu architekta, projektanta.“ Složil přijímací zkoušky na ČVUT a byl přijat. Dva roky chodil na pražskou architekturu. „Bylo to mimořádně bouřlivé období v mém životě. Nicméně ta škola byla orientována víceméně technicky. Na škole mě držely předměty humanitního charakteru, dějiny architektury nebo dějiny umění. Po dvou letech jsem měl nechuť studovat předměty jako matematika, beton nebo statika.“

Proto požádal o přestup na katedru dějin umění do Olomouce a považuje to za jedno z nejšťastnějších rozhodnutí ve svém životě. „Krom toho, že jsem se nestal veterinářem. Byl to pro mě ráj. Bylo to racionální, ale zároveň emoční rozhodnutí.“ Vyhovoval mu mnohem menší počet spolužáků v ročníku a s úctou vzpomíná na triumvirát profesorů Milana Tognera, Rostislava Šváchy a Ivo Hlobila. Později k nim přibyl i Ladislav Daniel.

Otcova kancelář, matčin statek

Při životním směřování jej ovlivnil otec, historik umění, někdejší ředitel a zakladatel Muzea umění profesor Pavel Zatloukal. Nikdy ale necítil z jeho strany tlak na výběr povolání. „Naše rodinné poměry byly velmi liberální. To prostředí bylo specifické – kultura, umění, hudba. Bylo to pro mě mimoděk zcela přirozené. Chodil jsem s tátou na vernisáže a velmi rád vzpomínám, jak jsem své nemoci trávil u otce v kanceláři v oblastní galerii na Wurmovce. To byly nejkrásnější chvíle, otec pracoval a já jsem si hrál s exponáty. Ty jsem si volně vytahoval nebo je kreslil. Náhle. Za ním chodila spousta lidí, odehrávaly se tam různé historky a nadávání na režim. Jenom

projít k němu bylo zvláštní, protože se muselo napřed projít kanceláři pana Bieberleho, která byla tak zahulená, že to byla v podstatě plynová komora. A pan Bieberle mi vařil bylinkový čaj. Byl odporný a nedal se pít, ale byla tam domácká atmosféra, pocit bezpečí.“

Víkendy trávil na rodovém statku, kde žije strýc, svobodný mládenec. „Ten byl mým velkým vzorem. Vyvažoval tuto stránku takovou tou naprosto ryzí mužskou záležitostí spojenou s jacklondonovskou touhou po divoké přírodě.“

Obě polohy vedle sebe v něm fungují doposud. „Ale čím jsem starší, táhnou mě kořeny více k tomu statku. Tam cítím bytostně, že mi to je nejvlastnější. Je to určitě generacemi hospodařících rolníků z obou stran. Táhne mě ta určitá míra svobody, která je s tím spojená. Kdybych byl aktivní umělec, bylo by to asi jiné, ale já jsem dnes z podstatné části vlastně úředník.“

Do sedla se vyvihne dvakrát, třikrát za týden, což mu připadá málo. Kůň je pro něj symbolem svobody. S rodinou je chováni na úpatí Oderských vrchů 25 let. „Jsme na špici v žebříčku chovatelů v České republice.“

Zahájení jubilejní výstavy Od Tiziana po Warhola (2012).

Kůň v lese, obraz v galerii

Každé prázdniny od patnácti brigádníků s koňmi v lese. „Šlepoval jsem dříví na Libavé. Býval jsem tam sám, odkázán jen na sebe a na koně. Byla to tvrdá dřina a krása zároveň, spojená s krajinou a přírodou.“

Že je mu blízká kalifornská jezdecká škola se pozná podle nadšení, se kterým o ní mluví. „Kalifornii obsadili Španělé a přenesli tam svou vysokou kulturu, mírně zmutovala, ale zůstala tam. Jejich drezura je na rozdíl od texaské ke koním přívětivá – jezdec i kůň musí být v harmonii. Ale v uzdách a sedlech, nebo v oblečení jezdců zvaných vaqueros se odráží i umění. Ve výzdobě koní, všech těch cajků, rokajů a arabesek se mísí i arabské prvky, střibro... kůň je nazdoben do naprosté nádhery, stává se uměleckým dílem.“

Španělská škola se odráží i v plemenech koní. Nejstarším americkým plemenem je Morgan, v němž se mísí i arabská krev. „Mně se podařilo před rokem prvního Morgana v České republice koupit. Je z amerického chovu pro kanadskou jízdní policii. Klisna se jmenuje Beauty, ale já jí říkám Morganko nebo Mary.“ Teď čeká první hříbě.

Podobné zážitky mu poskytuje i výtvarné umění. „Právě sepětí přírody a umění se věnuji delší dobu, stejně jako řada umělců a filozofů 16. až 18. století. Co je víc pro člověka, příroda, nebo umění? Neřešitelný problém tvořený dvěma póly – luk a lyra, jin a jang – oba by ale měly člověka vést k uzření boží existence. Cirkulace ročních období, která se opakují, kdy plyne čas, ale to podstatné zůstává na svém místě. To zažívá člověk i s výjimečnými díly, tu intenzitu prožitku.“

Nestává se to však denně. Devadesát procent umění podle něj divák osloví, ale jen málokteré dílo zažehne oheň. „Takové bylo pro mě setkání s Tizianovým obrazem Apollón a Marsyas, stejně jako setkání s tématem historických zahrad a zahradní kultury, který oba moje světy propojuje.“ První impulz ke specializaci na zahradní kulturu vzešel mimoděk

STAROSTLIVÝ OTEC

S manželkou Irenou Zatloukalovou, která je absolventkou farmacie, mají dceru Emmu (10) a syna Kryštofa (7). Obě děti vede k tomu, co ho baví – tedy k výtvarnému umění, historii a rodovému statku.

„Emma má složitější povahu a jak se zdá, tíhne k hudbě. Hraje na klavír. Možná z ní bude po babičce učitelka. Syn má jisté matematické nadání, což mě udivuje. Dokonce si hospodaří s vlastními penězi a chtěl by mít svůj účet v bance. Neustále počítá hektary, které obhospodařujeme, a část pozemku by chtěl odkoupit, aby si založil drůbeží farmu – jeho nejoblíbenějším jídlem je totiž kuřecí řízek,“ popsal své děti Ondřej Zatloukal.

RELAX V PROVENCE ČI TOSKÁNSKU

Ideální dovolená podle Ondřeje Zatloukala zahrnuje přírodu i umění, hory i galerie. „Rád to propojuji. Nádherná a fascinující je pro mě Provence v kopcích kolem Aubagne. Provence skýtá to propojení umění a architektury, podobně je tomu v Toskánsku,“ zamyslel se.

Přestože se nedávno toulal Norskem, jeho snem jsou Skalisté hory. „Ty mám spojené s filmem Jeremiah Johnson od Sydneyho Pollacka. Hlavní hrdina, kterého hrál Robert Redford, odejde do Skalistých hor, kde žije jen hrstka lidí a potká se tam s jedním šílencem. Ten na něj z dálky křičí: Alpy jsou kopečky pro děcka, na lezení, Skalisté hory, to je pravý chrám! Magické, syrové místo. Později si tam Redford koupil vlastní ranč,“ vysvětlil.

od profesora Ladislava Daniela, který zařadil mezi témata bakalářských prací Květnou zahradu v Kroměříži. „Já jsem si to vybral, aniž bych přesně tušil, oč jde, a to téma mě drží dodnes, už patnáct let.“

Navždy v Květné zahradě

Na arcibiskupském zámku v Kroměříži se ale pohybuje především jako kurátor uměleckých sbírek. Jejich vědecké zpracování odhaduje na dvě generace.

„Ze sbírky těžíme zatím jen mozaikovitě. Máme za sebou výstavní projekty, ale zhodnotit se dá především vědeckými katalogy. Musíme kompletně zpracovat přes sto tisíc předmětů a temných míst je hodně, zvláště napínavé to bude v numismatické sbírce, která byla zatím jen povrchně zpracována. Největší poklady pro mě ale skýtá knižní sbírka, kde jsme narazili na oblast takzvaných zakázaných vědních oborů, které zásadním způsobem ovlivnily 17. století a zrod nových oborů, respektive nového světa vůbec.“

Občas přemýšlí nad tím, jak by se věci vyvíjely, kdyby se stal veterinářem, ale neměnil by. Možná by jako veterinář chodil nešťastný po galeriích. Nikdy dříve si nedovedl představit, že by se věnoval jen rodovému statku. Dnes ano. „K tomu asi člověk musí dozrát. Ještě však nenastal ten pravý okamžik. Ještě nás čeká spousta práce.“ O

OBLÍBENÍ AUTOŘI

Vladimír Holan
William Shakespeare
Pavel Floss

OBLÍBENÉ FILMY

Jeremiah Johnson
Poslední pokušení Krista
Umělcova smlouva

OBLÍBENÍ SKLADATELE

Ludwig van Beethoven
Antonín Dvořák
Johny Cash
Bob Dylan

OBLÍBENÝ CITÁT

Život je dítě, které si hraje,
hraje s kostkami:
království náleží dítěti.
(Herakleitos)

Ondřej Zatloukal (v klobouku) a Martin Kréma (u studny) s návštěvníky Rajské zahrady Zdíkovy paláce v Olomouci.

Spolupráce s Ondřejem je stále velmi výživná

Je to univerzální osobnost. Univerzum vnímá, chápe a vykládá z několika stěžejních oborů, za zmínku stojí zejména filozofie, historie, uměnověda, architektura a kroměřížské brambory. Není žádným tajemstvím, že jeho velkou láskou jsou krajiny a zahrady, jak by ne, když právě v nich a na nich se snoubí vše, čím má smysl se na tomto světě zabývat. Na jejich poli mám také tu čest se s ním nejčastěji potýkat. Obdivuji jeho vytrvalost a zarputilost, se kterými denně překračuje hranice Askiburgionu, aby se účastnil litéch bojů o milimetry na fórech marnosti. Toto překračování jsou vlastně přelety. Při práci vedle Ondřeje se ale nesmíte nechat unést pocitem, že v přelétávání je snad něco lehkomyšlného, že by to byly výplody bezmyšlenkovité volby zda tam, či onam, doprava, doleva, nahoru, dolů. Tak jako úponky hrachu se ve svém směřování zpravidla nemylí, tak také on, Ondřej, sleduje vášnivě své cíle. Díky těmto svým vlastnostem je hybatelem mnoha skvělých projektů. Jeho vědecká i manažerská práce je podložena hlubokým odborným poznáním, zdravým rozumem, smyslem pro celek a mezioborové souvislosti. Ovšem je také nepřehlédnutelná jeho všeobjímající skepse, zvláště když nás letos čeká velmi suchý rok, kdy trávy začnou metat opět příliš nízko.

Martin Kréma kastelán / Národní památkový ústav, správa Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži

Z HŘEBÍKU NA HŘEBÍK

Arcibiskupská sbírka dobývá New York

Dva obrazy z arcibiskupských sbírek se v únoru vydaly za moře. Hned od počátku března začaly ohromovat Ameriku. Tizianův Apollón a Marsyas jako první plátno otevírá výstavu *Unfinished* v nové části Metropolitního muzea v New Yorku nazvané *Met Breuer*. Van Dyckův královský dvojporetrát vévodí v nedaleké Frick Collection natolik, že si jej vybrali i na pozvánku výstavy *Van Dyck: The Anatomy of Portraiture*. Je také hned prvním sliderem internetových stránek galerie.

Cestu přes oceán přestály oba obrazy ve speciálních „klimabednách“ a ještě po doručení do muzeí zůstaly několik dnů zabalené kvůli aklimatizaci. Kurátor Miroslav Kindl a další doprovod z Muzea umění a Arcibiskupství olomouckého na to měli řádově jen hodiny.

Pilotem boeingu

„Jel jsem v kamionu s Tizianem do Frankfurtu nad Mohanem. Dostat ho do nákladního letadla byl trochu problém, protože se musí transportovat vestoje. Základna bedny má jen tak čtyřicet centimetrů, ale na výšku měří tři metry. Celé to vážilo asi tři sta kilo,“ popsal převoz kurátor Miroslav Kindl. Důvod, proč musí obraz stále „stát“ je jednoduchý – aby se neprovrátilo plátno.

Nákladní letadlo, v němž letěl kurátor spolu s Tizianem, nemá pevně oddělený prostor pro pětici pasažérů od kokpitu. Celou cestu byl proto v kontaktu s piloty. „Byli tam tři členové posádky a já, seděl jsem hned za nimi a velkým zážitkem pro mě bylo, když mě posadili i do kokpitu,“ svěřil se Kindl.

Instalace. Met Breuer, New York.

Z letiště J.F.K., kde obraz nakládalo osm chlapíků, jel do centra New Yorku dalším kamionem. Dokonce s ozbrojenou hlídkou. Na místo v Met Breuer dorazil obraz v pátek večer, vybaloval se až v pondělí.

Kontrolované vybalení

V pondělí se vybalovalo z kroměřížské bedny na rohu 70. ulice a 5. avenue také van Dyckovo dílo.

„U vybalování jsou přítomny obě strany zápůjčky a provází ho Condition Report. Kontrolují se všechna poškození, retuše, restaurátorské zásahy. Protokol pak obě strany validují. Teprve pak se obraz věší na nové

místo. Podpisem předávacího protokolu a reportu přechází zodpovědnost za obraz na instituci, která si jej zapůjčila,“ vysvětlil Kindl. Právě proto se obrazy během přepravy pojišťují takzvané z hřebíku na hřebík – tedy od doby, kdy se sundá ze skoby, až do umístění v dočasné instalaci. U Tiziana trvalo vybalení a zavěšení pět hodin.

Bez vernisáže

Otevření výstavy probíhá v Americe jinak, než je zvykem v Evropě. Jde o společenské setkání pro zvané. „Odškrtnou si vás u vchodu, podává se číše vína, ale je to bez úvodu a závěru. Žádný proslav. A žádné hudební vystoupení,“

ANTHONIS VAN DYCK Anglický král Kare I. a jeho manželka Henrietta Marie (mezi 1632–1634)

Portrét Karla I. a jeho manželky Henrietty Marie, dcery francouzského krále Jindřicha IV., je jednou z van Dyckových prvních anglických zakázek. Portrét byl původně svěřen Danielovi Mytensovi, ale král s ním nebyl spokojen.

Henrietta Marie předává Karlovi vavřínový věnec vítězů, Karel jí předává olivovou ratolest míru. Věnec stále zelených lístků lze však také nahlížet jako myrtový věnec, symbol Venuše a manželské věrnosti. Do podobných rovin odkazují obraz také pohledy a gesta.

Fortuna manželskému páru ale nepřála. Henrietta v důsledku občanské války opustí v roce 1644 Anglii a Karel bude po sérii vojenských porážek zatčen, obviněn, odsouzen a v roce 1649 sťat.

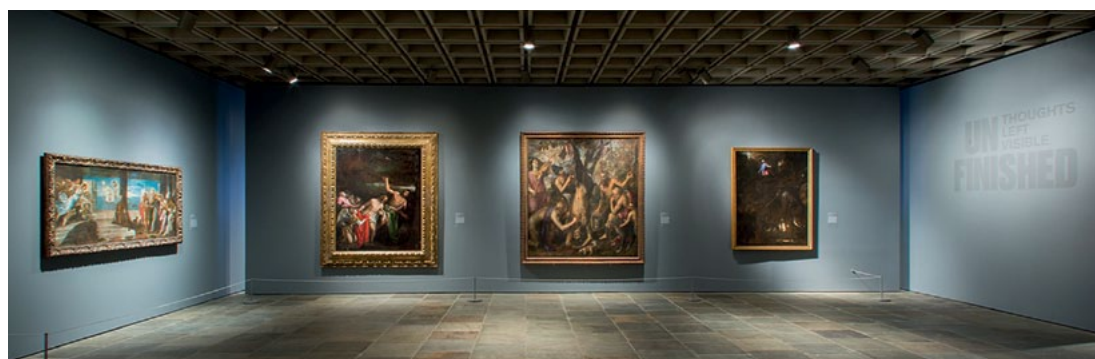
Pozvání k anglickému královskému dvoru bylo vrcholem van Dyckova uměleckého i společenského postavení. Jeho portrétní umění tam uzrálo do podoby, která se stala nedostižným vzorem po celé Evropě.

vysvětlil zástupce ředitele Muzea umění Ondřej Zatloukal. Lidé spolu konverzuji a sami si procházejí výstavu. Veřejnosti je pak otevřena i s několikadenním zpožděním.

Užší setkání s obědem či večeří, poděkováním a krátkým proslovem čeká v jiném termínu zpravidla jen mecenáše a zapůjčitele. „Nemohou pochopitelně děkovat všem, přesto nám děkovali v Metropolitním muzeu jako prvním,“ zdůraznil Zatloukal. Podle Kindla se něco podobného opakovalo i ve Frick Collection.

„Tento kroměřížský van Dyck nikdy nebyl za mořem. Je neznámý i pro americkou odbornou veřejnost, přitom se jedná o exkluzivní plátno ve van Dyckově díle, jeho první velkou anglickou zakázku, kdy portrétoval královský pár,“ řekl Kindl.

Frickova galerie se nachází v obrovské vile průmyslníka z 19. století. Patřil mezi mecenáše a sběratele s úžasnou kolekcí. Kvůli van Dyckově výstavě ale museli po letech svěsit celou stálou expozici. „Jsou tam zastoupeny van Dyckovy kresby, které člověk běžně nevidí, a je tam pohromadě neuvěřitelné množství van Dyckových děl nejen z Londýna. Je to největší výstava, kterou ve Frick Collection uspořádali. Přitom van Dyckovy výstavy jsou ojedinělé, protože jeho díla jsou nesmírně cenná. Je na to potřeba obrovských prostředků,“ uvedl Kindl.

Nedokončené

Obě díla, která do kroměřížské sbírky zakoupil biskup Karel II. z Lichtensteinu-Castelcorona, zaujala nejen odborný tisk, ale i americká média. *Apollón a Marsyas* dominoval zpravodajství New York Times. Tizian je nejdůležitějším a nejcenějším obrazem, zahajuje výstavu, která na 140 dílech ukazuje průřez pěti sty lety umění od renesance po současnost. Tématem výstavy *Unfinished* s podtitulem *Thoughts Left Visible* je nedokončenost, ale s myšlenkami ponechanými viditelně.

„Nejde jen o nedokončenost ve fyzickém smyslu, ale i nedokončenost v ideové rovině, o záměrnou nedokončenost, která nechává více pracovat smysly a intelekt člověka,“ objasnil Zatloukal.

Na výstavě jsou renesanční díla, která zůstala v ateliéru a nedodělali je ani mistrovi

žáci, ani spolupracovníci. „Je to doslova učebnice malířství. Je vzácné vidět, jak malíř postupoval od základního našepsování plátna, podkresby, podmalby přes všechny vrstvy,“ přibližuje Kindl.

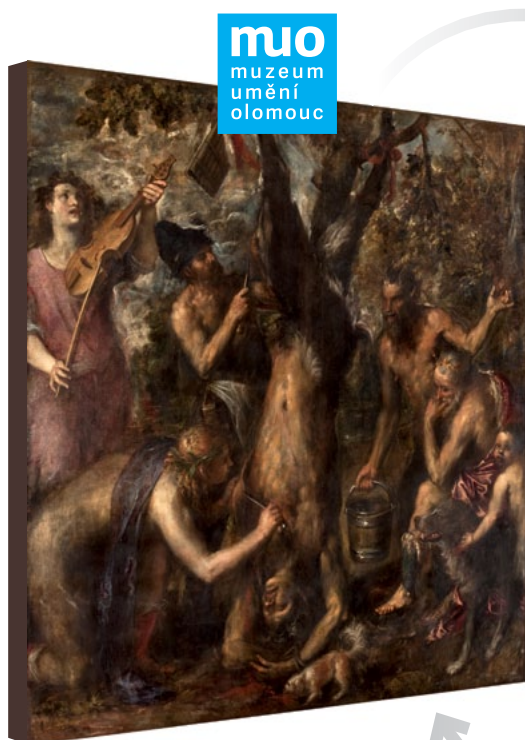
Tizian však svůj obraz za dokončený považoval. „Záměrně jej podle současníků nedodělal. Rezignoval na některé tehdy běžné postupy. Na poslední malířské vrstvy a na detail. K tomu dospěli v pozdních dílech téměř všichni nejvýznamnější umělci i Michelangelo, Leonardo nebo Rembrandt. Obraz musí divák nově vnímat jako celek,“ přidává se s objasněním Zatloukal. Do stejné fáze dospěl i legendární El Greco.

Klanění pastýřů

Pracovníci olomouckého muzea zastihli El Grekovo *Klanění pastýřů* ještě v expozici v Metropolitním muzeu. V Olomouci bude obraz uveden 2. června k desátému výročí otevření Arcidiecézního muzea. Je součástí vzájemné zápůjčky za Tiziana.

„Mohli jsme si vybrat z určitého množství. Volili jsme i vzhledem k obsahu Arcidiecézního muzea, aby šlo o náboženské téma. Muzeum umění má dvě sekce – staré a nové umění – a El Greco oba tyto světy jedinečně a nádherně propojuje,“ prohlásil Zatloukal. El Greco je pro něj svébytný ve své době, ale zároveň inspirativní pro konec 19. a počátek 20. století. „El Greco ale v sobě zahrnuje všechno, co jsme si od zápůjčky slibovali,“ dodal.

Klanění pastýřů bude v Olomouci tři měsíce. Poté se všechny obrazy vydají zase na zpáteční cestu, aby se vrátily na své hřebíky. O

Tizian Vecellio zv. Tizian *Apollón a Marsyas* (po 1550), 220×204 cm

Námětem obrazu je antický mýtus z Ovidiových *Proměn* o satyru Marsyovi, který nalezl píšťalu odhozenou bohyní Athénou. Ve hře se zdokonalil natolik, že vyzval k hudebnímu souboji Apollóna, hrajícího na lyru. Apollóna Marsyova troufalost rozzlobila, vymínil si, že vítěz smí poraženého stáhnout za živa z kůže. Zprvu se zdály síly vyrovnané, potom však Apollón lyru obrátil a stále na ni hrál a k tomu ještě zpíval. To Marsyás nedokázal. Kompozice zobrazuje účastníky krvavé scény včetně zadumaného krále Midase, který v soutěži působil jako soudce. Část badatelů považuje obraz za Tizianovu „duchovní závěť“. V přihlížejícím králi spatřují autoportrét samotného Tiziana, meditujícího nad smyslem utrpení a smrti.

Doménikos Theotokópulos zv. El Greco *Klanění pastýřů* (1605–1610), 144×101 cm

Klanění pastýřů maloval El Greco několikrát. Námět byl ve Španělsku nesmírně populární a El Greco často vytvářel varianty nebo repliky svých kompozic. Toto pozdní dílo se vyznačuje tendencí k abstrakci s neklidným, téměř tanečním pohybem v gestech pastýřů vyjadřujících nadšení a úžas z narození Ježíše. Vytvořeno bylo pro patriarchu Antiochie a valencijského arcibiskupa Juana de Riberu a je považováno za kvalitnější než původní verze.

PŘEDCHOZÍ ZÁPŮJČKY OBRAZU APOLLÓN A MARSYAS

NATIONAL GALLERY OF ART, WASHINGTON
Titian's *Flying of Marsyas*
leden – duben 1986

NATIONAL GALLERY OF ART, WASHINGTON
Prince of Painters
říjen 1990 – leden 1991

KUNSTHISTORISCHES MUSEUM, VÍDEŇ
Der späte Tizian und die Sinnlichkeit der Malerei
říjen 2007 – leden 2008

GALLERIE DELL'ACCADEMIA, BENÁTKY
L'ultimo e la sensualité della Pittura
leden – duben 2008

SCUDERIE DEL QUIRINALE, ŘÍM
Tiziano
březen – červen 2013

ZA CHRÁM, MĚSTO A VLAST

Karel II. z Lichtensteinu- -Castelcornu (1624–1695)

Muzeum umění Olomouc stojí na prahu svého největšího vědeckého projektu nazvaného *Za chrám, město a vlast*. Téměř 19 milionů korun si vyžádá komplexní interdisciplinární vědecké zpracování jedné z nejvýznamnějších osobností kulturní, politické a duchovní scény střední Evropy druhé poloviny 17. století – olomouckého biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu. Název projektu je odvozen od jedné z biskupových tezí, stejně bude nazvána i závěrečná výstava a odborná publikace.

Na projektu *Za chrám, město a vlast* předloženém Muzeem umění Olomouc budou spolupracovat také Univerzita Palackého v Olomouci a Masarykova univerzita v Brně prostřednictvím čtyř desítek historiků, historiků umění a archivářů.

„Olomoucký biskup a kníže Karel z Lichtensteinu-Castelcornu patří bezpochyby k nejvýznamnějším osobnostem barokní Evropy. Jeho význam po všech stránkách přesahuje nejen hranice olomoucké diecéze, ale také střední Evropy. Za dobu svého episkopátu diecézi ekonomicky stabilizoval, modernizoval a pozdvihl mezi nejvýznamnější na starém kontinentu,“ uvedl ředitel Muzea umění Michal Soukup.

Mecenáš umění

Biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu se stal symbolem hospodářské a kulturní obnovy v době rekatolizace. Mimořádný význam sehrál jako mecenáš umění. Zaměstnával mnoho umělců, zakoupil obrazovou sbírku celoevropského významu a na vysokou úroveň na svém dvoře pozvedl většinu uměleckých odvětví. Významným způsobem se zapsal do podoby moravských měst (Olomouc, Kroměříž, Holešov, Vyškov), kde vystavěl reprezentativní rezidence včetně unikátních zahrad. Na základě konfrontace s nejvýznamnějšími evropskými kulturními a duchovními centry (Víděň, Londýn, Paříž) zprostředkoval střední Evropě nastupující barokní zkušenost.

Podle hlavního řešitele projektu a vedoucího odboru starého umění Muzea umění Olomouc Ondřeje Zatloukala dokázal Karel z Lichtensteinu-Castelcornu propojit v jeden fascinující celek svět a znalosti 17. století. „Dovolím si tvrdit, že to je ve střední Evropě ojedinělá záležitost. Do skutečné hloubky se jeho prostřednictvím promítají mimo jiné i nejpodstatnější existenční záležitosti – spojené se vztahem člověka k přírodě, umění a Bohu. Vše je navíc konfrontováno nejen s historickými kořeny Evropy, ale také s čerstvě se rodící novověkou zkušeností,“ řekl Zatloukal.

Opomíjený velikán

Navzdory významu se však Karel z Lichtensteinu-Castelcornu dosud nedomáhal syntetického a vyčerpávajícího zpracování. Absence zpracování této velmi důležité problematiky se výrazně projevuje rovněž v širším střeoevropském kontextu, kde byly obdobně náročné úkoly již v minulosti realizovány. Velký důraz bude proto kladen na kontextuální zasazení výzkumu do celoevropské problematiky.

„Ačkoli badatelé budou zkoumat dobu po třicetileté válce, tedy dobu temna, věřím, že v ní najdou nejedno světlo. Velikost týmu tomu nasvědčuje. Přeji si, abychom pak na závěrečné výstavě našli plody nového poznání,“ prohlásil při slavnostním podpisu smlouvy k zahájení projektu arcibiskup olomoucký Jan Graubner.

Spojení s univerzitami

Budoucí spolupráci ocenily také obě zainteresované univerzity. „Muzeum umění je pro nás důležitým partnerem, cenná bude především interdisciplinární zkušenost,“ řekl rektor Univerzity Palackého Jaroslav Miller. Projekt, který označil termínem kolaborativní výzkum, vnímá jako posilující pro komunitního ducha institucí a města. Podobně reagoval za Masarykovu univerzitu

Ondřej Jakubec ze Semináře dějin umění filozofické fakulty. „Zapojení do projektu má pro nás několik pozitivních efektů. Kromě odborné spolupráce s kolegy také možnost podílet se na prestižním výstavním a publikačním počínu, který přesahuje lokální rámec,“ shrnul Jakubec.

Výstupem tříletého grantového projektu bude realizace šesti výstav a k nim se vážících kritických katalogů, předloženy budou také tři metodiky. Při aplikaci výsledků základního výzkumu bude kladen důraz na rozvoj edukačních aktivit. Pro tento účel bude také vytvořen specializovaný software a v závěru projektu budou inovace v oblasti edukačních aktivit představeny formou workshopů.

Prezentace výsledků výzkumu odborné veřejnosti se uskuteční na výstavách, prostřednictvím dílčích studií, ale především publikováním článků a vydáním katalogů.

Výzkum volně navazuje na předešlé projekty Arcidiecézního muzea Olomouc spojené s dalšími osobnostmi církevního mecenátu v olomoucké diecézi, jakými byli biskupové Jindřich Zdík, František z Dietrichsteina, Stanislav II. Pavlovský z Pavlovic a arcibiskup Theodor Kohn. O

NAKI II je program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2020.

Celkové náklady projektu *Za chrám, město a vlast* činí 18,94 milionů korun. Doba řešení: 3 / 2016 – 12 / 2019

MEMENTO TIZIANI

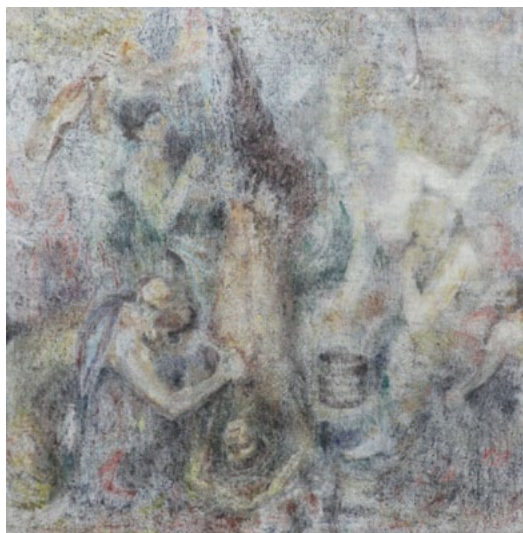
Výstava kroměřížské Galerie Orlovna bude od druhé poloviny května připomínat Tiziana. Jeho Apollón a Marsyas se stane námětem pro více než stovku současných autorů. Důvodem k výstavě není jen absence vrcholného Tizianova díla v Kroměříži, ale také připomínka 440. výročí Tizianova úmrtí.

„Výstavy se účastní umělci napříč generacemi, od čerstvých absolventů až po uznávané autority výtvarného umění. Osloveno bylo asi dvě stě umělců, téma rezonovalo více než stovce malířů,“ uvedla za organizátory Milada Frolcová.

Formát obrazů, jež nyní vznikají, se poměrově kryje s Tizianovým formátem.

Příběhy Ovidiových Proměn v dílech současných umělců budou kromě Orlovny vystaveny také v galerii zámecké obrazárny a v rotundě Květné zahrady.

Svá díla mezi prvními dokončili Tomáš Měšťánek, Dominik Běhal a Richard Konvička. **Výstava bude slavnostně zahájena 19. května a potrvá do 19. září.**

Dominik Běhal

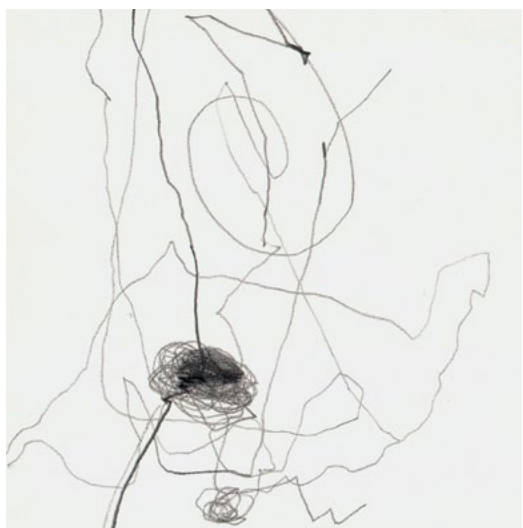

Richard Konvička

Tomáš Měšťánek

Pohyby duše

Tvorba Jany Peterkové popisuje stezku postupné sebe-transformace. Vhledy či zkušenosti, jež je tu možné získat, se objevují i v rámci psychologického procesu. Její kresby vycházejí z pozorování pohybů těl při setkání lidí, kteří si nechávají stavět konstelace svých rodin. Při vzhledu do řádů rodiny a jejich narušení ve vztazích vybrané zástupce se objevuje ještě další dimenze – dimenze ducha. Narušení řádu rodiny se přenáší i na pohyb těla vybraných zástupců v daném prostoru. Vše, co tu je, se nepohybuje samo o sobě. Síla, která vším hýbe, předpokládá vědomí. Každý pohyb, především každý živý pohyb, je vědomým pohybem. Každý pohyb je nakonec pohybem mysli a ducha.

Vernisáž v Divadle hudby: 6. dubna, 18.00 hodin. Výstava potrvá do 30. června.

Kde začíná Evropa?

Černobílý dokumentární cyklus *Kde začíná Evropa?* je závěrečnou prací Martina Wágnera, absolventa Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. S fotografiemi však uspěl už o rok dříve na 18. ročníku fotografické soutěže Czech Press Photo 2012, kde s tímto souborem získal v kategorii *Každodenní život* první místo. O Rusko se Martin Wágner zajímá od dětství. Už ve třinácti letech navštívil Podkarpatskou Rus, později, od sedmnácti let jezdil sám na Ukrajinu, do Ruska a dalších zemí. Procestoval mimo jiné Sibiř a Dálný Východ. Fotografoval v místech bývalých gulagů, na transsibiřské magistrále, v prastarých sibiřských komunitách, poznal pastevece sobů i lovce velryb na Čukotce, fotil lov kachen na Ankaře, vulkanology na Kurilských ostrovech. Cyklus *Kde začíná Evropa?* shrnuje posledních několik let jeho tvorby.

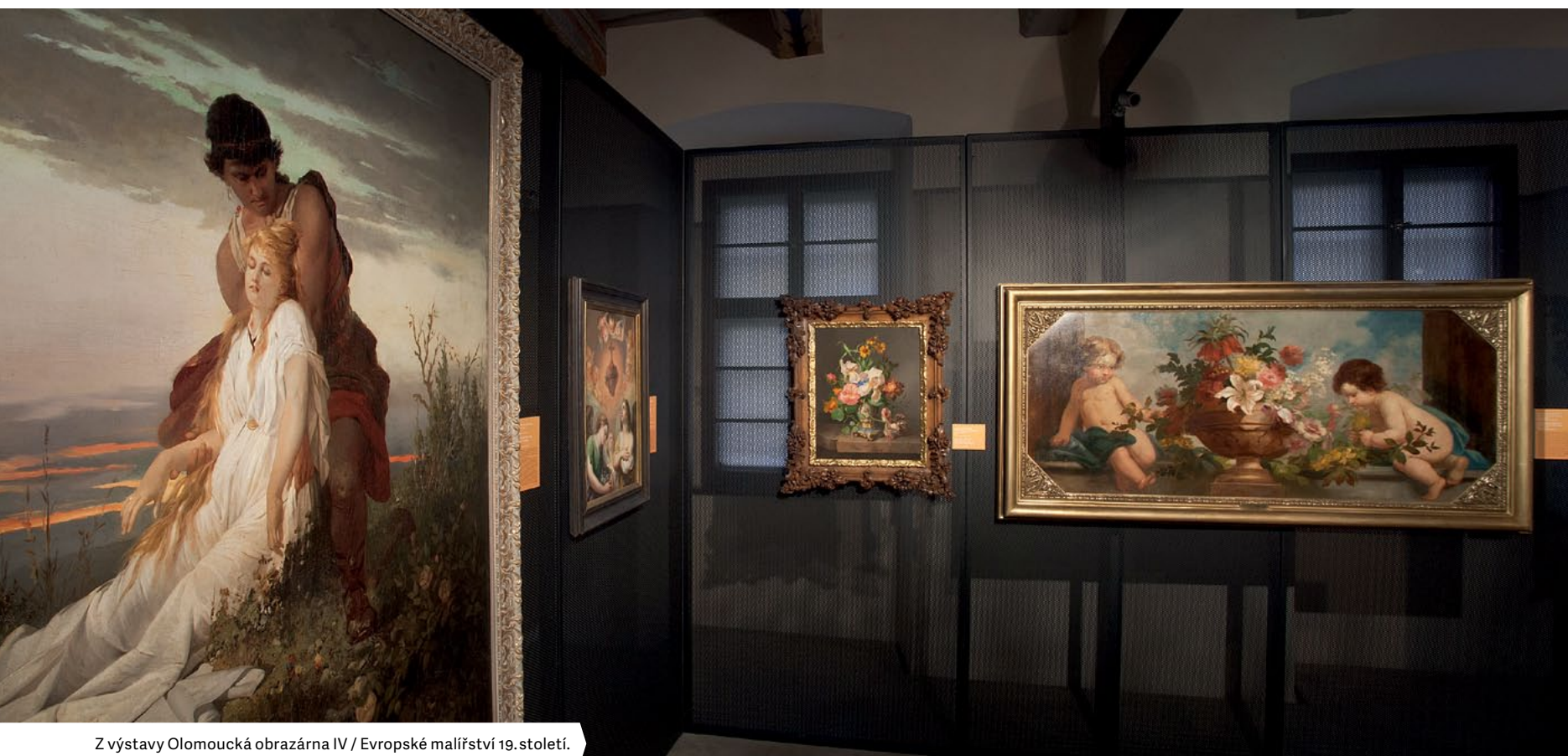
Archieveční muzeum Olomouc / Café Amadeus 26. dubna – 26. června

Škola Jiřího Lindovského II

Ateliér grafiky I pražské Akademie výtvarných umění vedený Jiřím Lindovským se po loňské dvojici výstav Lenky Falušiové a Vojtěcha Pálky prezentuje tematickou expozicí, věnovanou proměnám a rolím figury v současné grafice. Výstava představuje práce studentů ateliéru, Marie Jarošincové, Antonína Sondeje, Adama Líšky, Jana Kostohryze, Vojtěcha Hrubanta, Anastasie Chaplenko a Dominiky Slavické (na snímku).

Muzeum moderního umění / Café 87 do 29. května

Z výstavy Olomoucká obrazárna IV / Evropské malířství 19. století.

OBRAZÁRNA

počtvrté a naposledy

Sedmdesát obrazů českých, německých, rakouských, ale i francouzských, italských nebo španělských malířů z 19. století uvidíte do 25. září v Arcidiecézním muzeu Olomouc.

Čtvrtá a poslední *Olomoucká obrazárna* je bohatá i rejstříkem námětů: krajiny, veduty, zátiší, biblické, mytologické, historické a žánrové výjevy, portréty i alegorie. Výstava, která jako předchozí *Obrazárny* zahrnuje obrazy ze sbírek Arcibiskupství olomouckého, z muzejní kolekce starého umění a z významné soukromé sbírky, deponované v Muzeu umění, se navíc každý měsíc bude obměňovat.

300 katalogových hesel

Kolekce evropského malířství 19. století je nejrozsáhlejší částí sbírek starého umění v Olomouci. Tým historiků umění vedený renomovanou odbornicí na výtvarnou kulturu 19. století Marií Mžkovou zpracovával do katalogu téměř 300 jednotlivých hesel.

Jsou mezi nimi všeobecně známá jména – Brožík, Chittussi, Mařák, Čapek, Hynais, Mánes, Mucha, Preisler, Schikaneder, Slavíček nebo Uprka – ale také řada méně známých, ale významných autorů.

Také čtvrtá *Olomoucká obrazárna* je důkazem kvality olomouckých sbírek starého malířství.

Během vernisáže výstavy došlo na slavnostní událost. Olomoucký arcibiskup Jan Graubner předal současnému řediteli muzea Michalu Soukupovi a jeho předchůdci Pavlu Zatloukalovi papežskou medaili. „Dnešním dnem je dovršeno dílo, které trvalo řadu let. Naše sbírka by se nestala známou a nebyla by zpracována, bez vašich odborníků a dobré vůle,” děkoval Graubner.

Olomoucká obrazárna I / Italské malířství 14. – 18. století.

HISTORIE OLOMOUCKÝCH OBRAZÁREN

Idea systematického zkoumání a představování malířských skvostů z olomouckých sbírek vznikla již v osmdesátých letech 20. století. Iniciátorem projektu *Olomouckých obrazáren* byl tehdejší nový zaměstnanec Galerie výtvarného umění a dnešní ředitel Muzea umění Michal Soukup. „Galerie tehdy vydala publikaci historika umění Milana Tognera o středoevropských malířích v olomouckých sbírkách. Věděli jsme ale, že místní kolekce jsou natolik vzácné a bohaté, že by si zasloužily systematickou pozornost,” vzpomněl Soukup.

Dohodl tehdy dokonce téměř tajnou návštěvu hradu Bouzova, kde byla uložena část arcibiskupské sbírky obrazů. „Když jsme si obrazy prohlíželi, byli jsme nadšení. A přestože se Milanu Tognerovi do toho moc nechtělo, nechal

„Vzhledem k uměleckohistorickým souvislostem nelze očekávat, že by v představované kolekci byly adekvátně zastoupeny všechny slohové proměny malířství devatenáctého století. Jisté mezery vztahující se například k době empíru ale muzeum coby sbírkotvorná instituce jistě postupně doplní,“ zhodnotila ucelenost souboru Marie Mžyková.

Dojde i na Pirnera, Hellera a Radimského

Výstava přitom nezůstane až do 25. září stejná. Díla se budou zhruba jednou za měsíc obměňovat. „Rádi bychom návštěvníkům ještě představili například *Běh života* od předního představitele symbolismu Maxmiliána Pirnera. Tento obraz vyměníme za *Moře* od Beneše Knüpfera, u něhož bychom navíc rádi uskutečnili s kolegyní Eliškou Sklenářovou restaurátorský průzkum a případně jej i dodatečně restaurovali, neboť figura nymfy se jeví jako přemalovaná,“ přiblížila jednu z plánovaných výměn kurátorka Martina Potůčková.

Během výstavy se v Arcidiecézním muzeu objeví také *Portrét dámy v černém péřovém klobouku* od olomouckého malíře Oskara Hellera, *Portrét muže* od člena Vídeňské secese Albina

Eggera-Lienze, *Březina* od slavného českého krajináře Julia Mařáka nebo *Venkovská krajina s rozkvetlými stromy*, jejímž autorem je Václav Radimský – jeden z nejúspěšnějších českých malířů přelomu 19. a 20. století, přítel Paula Cézanna a spolupracovník Clauda Moneta. „Výměn ale bude více,“ naznačila Potůčková.

Pokojíček v biedermeierovém stylu

Kulturu a život v 19. století návštěvníkům přibližuje nejen výběr toho nejlepšího z olomouckých sbírek a bohatý doprovodný program, nýbrž také další dobové artefakty doplňující expozici.

„Ve třetí místnosti jsme chtěli navodit intimní atmosféru měšťanského salonu. Expozici proto vévodí drobnější krajiny a portréty především z období biedermeieru. A obrazy jsme navíc doplnili exponáty uměleckořemeslné povahy, nábytkem, dámskými večerními šaty, módními doplňky a porcelánem,“ řekla Potůčková s tím, že předměty pocházejí ze sbírek Vlastivědného muzea v Šumperku, Arcibiskupského zámku v Kroměříži a Arcibiskupského paláce v Olomouci. □

Jako v předchozích případech i čtvrtou Olomouckou obrazárnu doprovází vědecký katalog, a to jak v české, tak v anglické jazykové mutaci. Jeho vydání umožnila finanční podpora Olomouckého kraje. V e-shopu na www.olmuart.cz můžete zakoupit i předchozí díly Olomoucké obrazárny. Cena: 750 Kč

////////////////////////////////////

se přesvědčit ke zpracování italského malířství,“ dodal s tím, že název *Olomoucká obrazárna* navrhl bývalý ředitel muzea Pavel Zatloukal. Ke spolupráci byli přizváni další odborníci, například Ladislav Daniel, Olga Pujmanová nebo Lubor Machytky.

První *Olomoucká obrazárna*, zaměřená na italské malířství 14. až 18. století, spatřila světlo světa v roce 1994 jako stálá expozice nového Muzea umění Olomouc. Díla takových velíků světového umění, jakými jsou Paolo Veronese, Bernardo Cavallino nebo Sebastiano del Piombo, zde byla vystavena do roku 2000.

V letech 2000–2006 následovala expozice nizozemského malířství 16. – 18. století, která vycházela z dlouholeté badatelské činnosti Lubora Machytky.

Třetí *Olomoucká obrazárna* byla otevřena v Arcidiecézním muzeu Olomouc v roce 2008 a do roku 2010 představovala středoevropské malířství 16. – 18. století.

Čtvrtá a poslední se věnuje evropskému malířství 19. století a můžete ji do 25. září vidět v Arcidiecézním muzeu.

Olomoucká obrazárna III / Středoevropské malířství 16. – 18. století.

DOPROVODNÝ PROGRAM

zájezdy, vycházky i malířské kurzy

Výstavu *Olomoucká obrazárna IV* doplňuje bohatý doprovodný program. Vedle tradičních komentovaných prohlídek nebo animačních programů pro školy připravujeme malířské workshopy pro začátečníky nebo zájezdy do Akademie výtvarných umění v Praze nebo Kameniček – obce, kterou proslavil malíř Antonín Slavíček. Nechybějí ani tematické vycházky městem.

DOPROVODNÉ AKCE

Poznejte život umělce v 19. století

CELODENNÍ ZÁJEZD

SO | 30. 4. | CELÝ DEN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC – ROZTOKY U PRAHY – PRAHA | CENA ZÁJEZDU 400 Kč

Na celodenním výletě si společně ukážeme školení, atelier a výstavní život výtvarníka na místech připomínající běžnou uměleckou praxi v předminulém století. Navštívíme Akademii výtvarných umění, historický Atelier Zdeňky Braunerové a Rudolfinum.

Výlet do Kameniček

CELODENNÍ ZÁJEZD (ČESKOMORAVSKÁ VRCHOVINA)
SO | 23. 7. | CELÝ DEN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC – KAMENIČKY | CENA ZÁJEZDU 300 Kč

Vydáme se po stopách Antonína Slavíčka v Kameničkách a především si sami na táhlých vrších vyzkoušíme naskočit zajímavé krajinné motivy.

Zahradní salón

ORGANIZOVANÉ KORZOVNÍ

SO | 7. 8. | 10.00 – 15.00 HODIN | BEZRUČOVY SADY
VSTUP VOLNÝ

Vypravte se za námi na nedělní procházku do hudebního salónku v Bezručových sadech. Společně se přeneseme do předminulého století, kdy bylo nedělní korzování oblíbenou a běžnou činností správného měšťana a altánky v parku místem dobré zábavy.

Z muzea na vycházku do 19. století

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA

NE | 4. 9. | 15.00 – 18.00 HODIN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | VSTUP VOLNÝ

Propojení vizuální výtvarné kultury s architekturou bude i tentokrát hlavním náplní naší vycházky do městských ulic.

Kapacita všech akcí omezená! Rezervace, informace: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@olmuart.cz

ANIMAČNÍ PROGRAMY

Tiše a nehnutě

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL
DO 25. 9. 2016

Během animace budeme zkoumat rozmanité druhy zátiší, které se objevují v umění 19. století.

Krajina je obrazem mého nitra

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL
DO 25. 9. 2016

Zaměříme se na vyjádření vnitřní krajiny a její proměny s ohledem na krajinářská díla na výstavě.

Bud'me upřímní v životě i v umění

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL
A STŘEDNÍ ŠKOLY | DO 25. 9. 2016

Prostřednictvím vybraných uměleckých děl přiblížíme fakt, že i realismus měl svůj historický vývoj: od prvních hledání přes kritický realismus až k naturalismu a verismu.

Přiznané a skryté

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO STŘEDNÍ ŠKOLY
DO 25. 9. 2016

Budeme se zajímat především o to, jak byly chápány a přijímány nové umělecké myšlenky a jestli jsou pochopené a přijímány dnes.

Délka programů: 90 minut. | Lektor: Hana Lamatová
585 514 174 | lamatova@olmuart.cz

Provedeme vás kulturou a životním stylem 19. století. Lektori Arcidiecézního muzea Olomouc Hana Lamatová a Marek Šobáň.

VÝTVARNÉ DÍLNY

Ateliérová malba zátiší

KURZ OLEJOMALBY PRO ZAČÁTEČNÍKY

SO – NE | 11. – 12. 6. | 10.00 – 18.00 HODIN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | KURZOVNÉ 300 Kč

V rámci doprovodného programu k výstavě *Olomoucká obrazárna IV* otevíráme intenzivní kurz olejomalby, kde se zaměříme na námět zátiší. Maximální počet 10 osob.

Krajinomalba pod širým nebem

KURZ AKVARELOVÉ MALBY PRO ZAČÁTEČNÍKY

SO – NE | 18. – 19. 6. | 10.00 – 18.00 HODIN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | KURZOVNÉ 200 Kč

Další intenzivní malířský kurz, který otevíráme v rámci doprovodného programu se zaměří na malbu krajiny v plenéru. Maximální počet 10 osob.

Speciální nabídka společných malířských kurzů pro začátečníky (olej + akvarel) za 400 Kč.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Hana Lamatová
585 514 174 | lamatova@olmuart.cz

PŘEDNÁŠKY

Milena Lenderová: Přechodové rituály v dětství 19. století. Narození, křest, první cesta do školy, první přijímání, puberta

ČT | 12. 5. | 17.00 HODIN | UMĚLECKÉ CENTRUM KONVIKT
VSTUP VOLNÝ

Milena Lenderová svojí přednáškou propojí pojmání dětství v minulosti s tématem zobrazování dítěte v umění, jak jej můžeme pozorovat na výstavě *Olomoucká obrazárna IV*.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

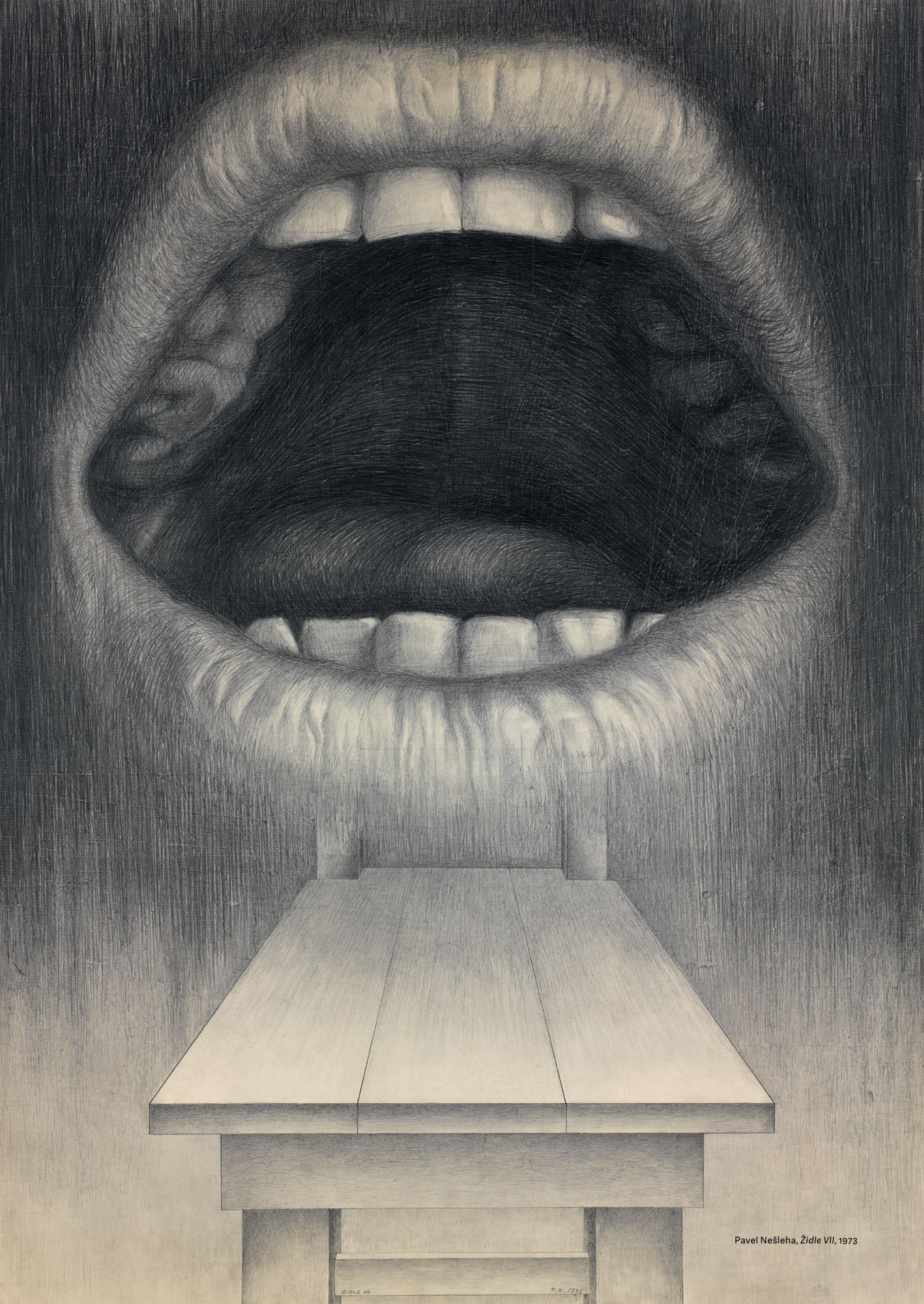
ČT | 5. 5. | 16.30 HODIN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | VSTUP VOLNÝ

Komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy Martinou Potůčkovou.

ÚT | 20. 9. | 16.00 HODIN | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | VSTUP VOLNÝ

Komentovaná prohlídka se spoluautorkou výstavy Marií Mžkovou.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: 585 514 190
pokladna@olmuart.cz

Pavel Nešleha, Židle VII, 1973

ŽIDLE VII

P.N. 1973

KRESLIT SE DÁ (TÉMĚŘ) VŠÍM

Proměny kreslířského umění od staré kresby až po současnost odhalí výstava *Uhlem, štětcem, skalpelem...* Otevře se 28. dubna o půl sedmé večer.

V Trojlodí budou vystaveny přibližně tři stovky exponátů ze zhruba 16 tisíc, které muzeum vlastní. Ohlédnutí za vývojem především moderního umění na poli kresby přinese patrně zjištění, že kresba je stále živá a nezastupitelná i v digitálním věku. Koncepce výstavy je chronologická, ovšem s tematickými kruhy.

„Na výstavě nebude kvůli ochraně exponátů stará kresba. Díla jsou tak křehká, že je nelze vystavovat,“ vysvětlil jeden z autorů a kurátorů výstavy Ladislav Daněk. Díla, která nebudou vystavena, se ale objeví v katalogu.

Nejvíce zastoupeno bude 20. století, které zamíří od symbolistních tendencí přes expresionismus, kubismus, civilismus až po abstraktní výboje a surrealistické ponory do podvědomí. Ve druhé polovině 20. století se médium kresby postupně stalo finální výtvarnou disciplínou rovnocennou malbě či plastice. Na výstavě ji budou zastupovat lyrická či gestická abstrakce, experimenty 60. let, konceptuální tendence i postmoderna.

Ve starém umění nebyla kresba považována za samostatnou disciplínu. „Byla brána za přípravu pro malbu, ceněna začala být od renesance, kdy ji začali sbírat samotní umělci,“ objasnil Daněk. Od 19. století se kresba začala ještě více osamostatňovat, ale stále neměla ten význam jako malba nebo plastika. „Rovnocenného postavení se dočkala až v druhé polovině dvacátého století s příchodem

gestické abstrakce, kdy se se začala, v uvozovkách, uvolňovat z podřízenosti. Od šedesátých let se stala rovnocenným médiem,“ dodal Daněk.

Těžké vybrání

Výstava se připravuje už dva roky. „Předcházela jí inventarizace sbírky, která je ze zákona povinná. Zabrala víc než rok. Měl jsem v ruce skutečně každý list,“ poznamenal Ivo Binder, jenž se zaměřuje na díla první poloviny 20. století.

Oba historiky umění čekal především náročný výběr, s nímž se museli těžce vyrovnávat. Každý z nich vytáhne z depozitářů na světlo světa asi 150 kreseb.

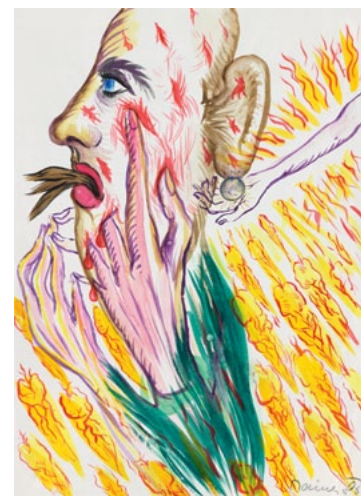
„Je to bez přehánění hrozné. Musíte si to všechno pamatovat a nic neopomenout. Základní princip je jeden autor, jedna věc. Ale u těch nejvýznamnějších je to více. Třeba od Karla Malicha máme čtyřicet kvalitních věcí, tak je těžké se rozhodnout. Dvě, tři kresby jednoho autora jsou skutečně výjimky,“ popsal Daněk. Připustil, že výběr může být, či je, do jisté míry subjektivní. „Kdyby z naší sbírky vybíral někdo jiný, bude výstava vypadat jinak,“ prohlásil.

Podle Bindera se výběr stále zužoval. „Bylo naší snahou, aby výběr byl co nejobjektivnější. Proto probíhal ve více stupních a byl prováděn z více relevantních hledisek. Vystavíme skutečně to nejlepší z nejlepšího, budou to šedevry,“ ujišťuje Binder. Po prvním výběru v depozitáři prohlížel kresby na monitoru a třídil, v každém dalším kole některé

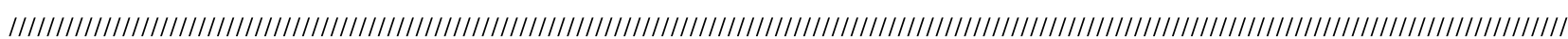
chef-d'oeuvre

[šedevr] = mistrovské dílo, veledílo

Artefakt, který odborníci nebo veřejnost uznávají za výjimečně kvalitní. Často je natolik originální, že překračuje hranice současného standardu. Proto se stávalo, že umělecké výkony byly za veledíla uznány až dlouho po jejich vzniku, zatímco původně nebyla jejich hodnota doceněna. Rysem veledíla bývá sémantická otevřenost, schopnost mnohoznačných interpretací a reinterpretací v měnících se historických a sociálních okolnostech. Znalost takových děl patří v západní kultuře k základům vzdělání.

Martin Mainer, *Velitel* čty, 1986

DOPROVODNÝ PROGRAM

DOPROVODNÉ AKCE

David Böhm a Jiří Franta – Procesuální kresba

PÁ | 20. 5. | 19.00 – 22.00 HODIN | DIVADLO HUDBY VSTUP ZDARMA

David Böhm a Jiří Franta jsou umělci, kteří překračují hranice mezi různými médii, především se však zabývají kresbou v netradičním pojetí. V našem případě jim půjde o to, aby společně s návštěvníky vytvořili velkoformátovou kresbu, která bude vznikat v průběhu tří hodin. Východiskem jim

budou vystavené kresby, které performativním způsobem přenesou na velkoformátový arch. „Jako bychom na jeden papír vyvolávali fragmenty více negativů nebo jako bychom se snažili vybavit si všechny kresby najednou.“

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

ST | 4. 5. | 16.30 HODIN | TROJLODÍ | VSTUP VOLNÝ
Výstavou provede kurátor Ivo Binder

ST | 15. 6. | 16.30 HODIN | TROJLODÍ | VSTUP VOLNÝ
Výstavou provede kurátor Ladislav Daněk

ST | 21. 9. | 16.30 HODIN | TROJLODÍ | VSTUP VOLNÝ
Výstavou provede kurátor Ivo Binder

VÝTVARNÉ DÍLNÝ

Tajná místnost – Kresba zápalnou šňůrou

WORKSHOP PRO VEŘEJNOST

SO | 4. 6. | 11.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | VSTUPNÉ 150 Kč

Kresba pomocí zápalných šňůr na plátno je technika, se kterou umělkyně Tereza Příhodová pracuje již tři roky. Zápalnice se našijí podle návrhu na malířské plátno, po vyhoření zcela zmizí a zůstane po nich vypálená linie. Obraz účastníci pod odborným vedením ožíví další technikou – plátkováním zlatem (resp. jeho náhražkou). V jednom

obraze se tak propojí dva archetypální materiály. Pojetí tématu „Tajná místnost“ může být jak ryze osobní a psychoanalytické, tak čistě konstruktivní. Součástí workshopu bude i natáčení průběhu pálení šňůr na jednotlivých plátnech.

Kapacita omezená!

**Rezervace, informace: Michaela Soukupová
585 514 299 | soukupova@olmuart.cz**

Uhlem, štětcem, skalpelem...

Sbírka kresby
Muzea umění Olomouc

28. 4. – 25. 9. 2016

Muzeum moderního umění

Denisova 47

Hlavní autoři a kurátoři:

Ladislav Daněk, Ivo Binder

Spoluautorky:

Martina Miláčková,

Anežka Šimková

vyřadil. „Bylo mi to občas líto, třeba u Wachsmanna,“ zamyslel se.

„Tichého máme krásnou kolekci nebo Františka Hudečka – ze čtyřiceti kreseb jsou čtyři pětiny špičkové. Jsou zastoupeni více díly, ale na všechny nevyšlo, které by tam člověk rád viděl,“ dodal.

Oba autoři výstavy nechtějí zmiňovat nejlepší, nejúžasnější, nejvyšší kresby. „Nerad bych jmenoval jedno nebo dvě díla, nemohu nikoho upřednostňovat, spousta věcí je skvělých. Vedle obsahové a stylové roviny jsme se snažili, aby výběr byl pestrý i technologicky,“ tvrdí Daněk.

Na výstavě budou taková jména jako Julius Eduard Mařák, Alfons Mucha, Jan Preisler, Vojtěch Preissig, Otto Gutfreund, Jindřich Štyrský, Toyen, František Hudeček, Mikuláš Medek, Jiří Kolář, Milan Knížák, Zbyněk Sekal, Eva Kmentová či Adriena Šimotová a Anna Zemánková.

Skalpel nebo rtěnka?

Kresba patří mezi nejstarší umělecké projevy člověka. „Zdá se to být přirozené, ale mohla to být i keramika nebo řezbářství. Někdo má základní výbavu haptickou a vyjadřuje se skrze hmotu, někdo spíše éterickou a sáhne po kresbě. Kdo ví, jak to bylo. Jestli byli prvními umělci lovci, tak by se spíše nabízela kresba,“ uvažuje poněkud žertem kunsthistorik Daněk.

Kreslit se dá skoro úplně vším. Nejtýpictější je tužka nebo pero, kresba tuší, pastely, uhel. Kreslit se ale dá i houbami, trávou, ohněm, drátem, popelem, cihlou, ale i rtěnkou.

„Skalpel je trochu provokativní, člověk si klade otázku proč, přitom česká koláž – to je fenomén. Ten skalpel není v názvu pro nic za nic,“ naznačil Daněk. Podobně by podle něj mohla zafungovat také rtěnka. „Bylo by to poetičtější. Máme tam jednu krásnou práci kreslenou rtěnkou od Běly Kolářové,“ vysvětlil.

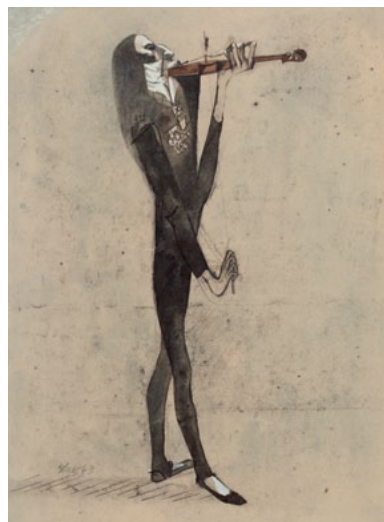
Rozmístění budou oba hlavní autoři výstavy dělat spolu. „Instalace je jedna z nejkrásnějších fází – když chodíte po sále a hledáte to správné místo. Už se mi stalo, že jsem nanosil výstavu, jen tak opřel o stěnu, jak mi to momentálně přišlo, a pak jsem ten obraz dvacetkrát přemístil. A nakonec stejně skončil na tom původním místě,“ řekl Binder.

Daněk je přesvědčen, že výstava bude divácky náročná. „Bude to hodně hustě instalováno, očekávám, že někteří návštěvníci se na nás budou zlobit. Tři stovky exponátů, to je velké penzum,“ uvedl. Autoři do Trojlodí nechají nainstalovat i paneláž, aby získali co největší plochu. Na druhou stranu si jsou vědomi, že nesmí vytvořit labyrint.

Z dosud nevystavených děl se představí rozměrná kresba Jaroslava Krále *Koupající se ženy*, která byla dlouhá léta složená.

Primární je pro autory výstavy snaha představit práci kurátorů, kteří sbírku Muzea umění dávali desítky let dohromady.

„Často to byly mimořádné akviziční počiny, zvláště z roku 1996, kdy se díky Jiřímu Valochovi a Pavlu Zatloukalovi sbírka doplnila o řadu nádherných prací na papíře. To byl velký akviziční skok,“ prohlásil Binder. O

Julius Eduard Mařák, *Bouře / Rozpoutané živly*, 1877 | Otto Gutfreund, *Hlava (Tvář)*, 1913–1914 | František Tichý, *Paganini*, 1943 | Jindřich Štyrský, *Les*, 1934

ANIMAČNÍ PROGRAMY

Hop, hop, cink a grrrr

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ
A STŘEDNÍ ŠKOLY

10. 5. – 25. 9. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

Kresba může mít mnohem širší význam a obsahovat experimentální postupy, které využívají ke svému vzniku proces řízené náhody a otevřeného tvůrčího vnímání. Program se zaměří na tvorbu akustických a zvukových kreseb, jak je tvořil Milan Grygar. Výsledkem budou práce na papíře doplněné o zvukovou stopu.

Délka programu: 90 minut.

Lektor: David Hrbek | 585 514 299

hrbek@olmuart.cz

Všechno je v kouli

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ
A STŘEDNÍ ŠKOLY

10. 5. – 25. 9. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

Pojem abstraktní geometrie může v nepoučeném divákovi vyvolávat averzi nebo přinejmenším nezájem. Účastníci animačního programu však budou po jeho skončení již diváci alespoň z části poučení. Zjistí třeba, že i základní geometrické tvary a jejich vzájemné kompoziční vztahy v nás mohou vyvolávat dokonce emoce nebo že samotný proces abstraktní geometrické kresby může mít meditaivní charakter.

Délka programu: 90 minut.

Lektor: David Hrbek | 585 514 299

hrbek@olmuart.cz

Neobyčejné kreslení

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY
A 1.–2. TŘÍDU ZŠ

10. 5. – 25. 9. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

Kreslit nemusíme jen tužkou. Kreslit se dá prstem, dřívkem, štětcem, rotujícím předmětem, dokonce bublifikem. V této animaci se soustředíme na netradiční kresebné techniky, kterými si současně představíme výtvarná díla z období experimentů 60. let v Československu. Výtvarné aktivity pomohou dětem rozvíjet představivost a jemnou motoriku.

Délka programu: 90 minut.

Lektorka: Michaela Soukupová

585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

I tělo mluví

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. STUPEŇ ZŠ

10. 5. – 25. 9. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

V galerijní animaci se zaměříme na figurální kresby, které budou současně mapovat vývojová období výtvarného umění 20. století v Československu. Budeme pracovat s tělem a pokusíme se rozumět jeho řeči. Mimo to si představíme kresbu jako médium, ve kterém se dají uplatňovat různorodé technologické postupy, nejen tedy klasické kreslení tužkou. Součástí animace budou divadelní a výtvarné etudy.

Délka programu: 90 minut.

Lektorka: Michaela Soukupová

585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

KVĚTY A JINÉ SVĚTY

28. dubna – 25. září

Imaginativní svět tvůrců art brut, tedy umění v původním, surovém stavu

Květiny jsou odnepaměti v umění jedním z nejsilnějších archetypálních symbolů. Název výstavy vyplynul z převažujících motivů květin v dílech spontánní a neprofesionální tvorby v kolekci art brut, založené roku 1997 v rámci sbírky kresby Muzea umění Olomouc.

Fenomén masivně rozšířené kreslířské tvorby spiritistických médií je znám a byl v našich zemích na konci 19. století a v první polovině 20. století zcela mimořádný. V evropském kontextu nemá obdoby a obdobu neměly ani desítky výstav mediálních kreseb pořádaných spiritistickými kroužky po celé republice až do roku 1938. V obou totalitních režimech – nacistickém a komunistickém – byla tato tradice postupně zlikvidována. Nesčetné fascinující výtvary z oněch jiných světů od českých, moravských a slezských mediumiků vzaly v průběhu času většinou za své, proto je výstava i připomínkou mizejících a ztracených světů.

„Rozkvétají tu květy jako volání zázračnosti ze zádušných hlubin lidského vnímání. Vyplouvají tiše ze ztajené či nevědomé představitivosti svých tvůrců, v biomorfních tvarech většinou botanicky stěží zařaditelných. Nejsou totiž přímým odrazem reálné přírody, ale především projekcí přírody vnitřní,“ uvedla autorka a kurátorka výstavy Anežka Šimková.

Kresby jsou hluboce intimní, jsou metaforami, signály i symboly a mají být též posly „jiných světů“ a projekcí jiných úrovní poznání. Vizuální metamorfózy duchovního světa mají neotřelé, často bizarní formy, nefalšovaný výraz a charakteristický vnitřní „tah“.

Podle Šimkové jejich tvůrci nestáli o své zviditelnění. „Necítili se být hlavními autory, tvořili své práce ve zvláštním inspirativním stavu pod tlakem silného tvořivého impulsu. Zajímalo je přitom především vlastní proces tvorby, mediální napojení na duchovní zdroje, zprostředkované často i jmény označujícími ducha či duchy, někdy s uvedením známých i neznámých planet,“ vysvětlila kurátorka.

Součástí těchto kreseb bývají i texty obsahující časové údaje o délce vzniku díla a jmény inspirujících duchovních bytostí. Mísí se zde realita a imaginace, eros a snaha zachytit tajemství skrytého světa.

„Na výstavě představujeme výběr prací třiceti autorů. Známejích, ale také teprve objevených tvůrců a ve velké míře i nepoznaných anonymů z celého dvacátého století,“ popsala Šimková. Kromě světově známých olomouckých rodačky Anny Zemánkové budou vystaveny přeludné květy Cecilie Zemánkové, Adély Ducháčové, Josefa Kotziana nebo Anny Haskel.

Řazení výstavy se zhruba opírá o teritoriální rozvrstvení tvorby v oblastech Podkrkonoší, Jižní Moravy, Slezska, Čech. Obraz tohoto spontánního umění je doplněn tvorbou dalších výjimečných tvůrců art brut. O

Anna Haskel (Häckel),
bez názvu, mediální kresba,
nedat. (30. léta 20. století)

////////////////////////////////////

Kolekce art brut

Muzeum umění Olomouc se po roce 1990 začalo zaměřovat ve sbírkotvorné činnosti i na oblasti, které se doposud v českých galerijních sbírkách téměř neobjevovaly, tedy i na marginální projevy umění – art brut – které je ovšem schopno díky své vnitřní energii a autentičnosti přinášet do umění oživující záchvěvy. Ve skladbě kolekce art brut naprosto převažují mediální kresby díky silné tradici spiritistického hnutí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

Na počátku sbírky stálo přesvědčení, že tento vzácný a dnes již těžko dostupný autentický materiál je také nedílnou součástí výtvarné kultury a doplňuje její obraz. Muzeum umění dnes vlastní v Česku největší veřejnou kolekci art brut, která čítá přes 250 položek. V kolekci je zastoupeno kolem 50 autorů od nejznámějších až po anonymní tvůrce.

Značná část exponátů byla získána formou darů. Některé nesou i značení jmen organizátorů výstav mediálních kreseb z období 20. a 30. let, například Karla Sezemskeho. Časově jsou exponáty art brut rozprostřeny přes celé 20. století a jsou součástí sbírky kresby – tvoří její podsbírkou. Několik exponátů je ve sbírce obrazů.

Soubor art brut nacházel od vzniku podsbírkou své výstavní uplatnění. V muzeu byl od roku 1999 vystavován na mnohých výstavách zároveň s takzvaným vysokým uměním, což je ve výstavní praxi galerií v českém prostředí koncept dosud mimořádný. Skutečně velkého zhodnocení se kolekci dostalo v roce 2008 na výstavě *Art brut v českých zemích / Mediumici, solitéři, psychotici*, připravené ve spolupráci s Alenou Nádvoříkovou.

Josef Kotzian, bez názvu, 1952

CHRÁM VĚD A MÚZ

slaví 450 let

Vědecká knihovna v Olomouci je druhou nejstarší knihovnou svého druhu v České republice. Byla založena před 450 lety – a to už je důvod k velké oslavě! Nejvýznamnější připomínkou je výstava *Chrám věd a múz*. Bude probíhat od 7. dubna do 12. června současně v Muzeu moderního umění, Vlastivědném muzeu a Vědecké knihovně.

Evangeliář i Boccacciovy Slavné ženy

V Muzeu moderního umění budou vystavené nejcenější exponáty z historických fondů knihovny – rukopisy z 11. – 16. století, prvotisky, knižní vazby a rukopisné mapy z 15. – 17. století. Uvidíte například *Evangeliář zábrdovický* z 11. století, který patří k nejcenějším iluminovaným rukopisům v českých zemích, dva české překlady bible z 15. století – *Bibli olomouckou* a *Bibli boskovickou*, jeden z nejrozměrnějších dokumentů v knihovním fondu, *Graduál loucký* (15. století) nebo prvotisk Boccacciových *Slavných žen* z 15. století. Jedinečná je rovněž kruhová mapa světa z konce 15. století.

O dějinách instituce a významných osobnostech

V několika tematických okruzích expozice ve Vlastivědném muzeu najdete informace o dějinách knihovny, ilustrované dokumenty z knihovního fondu a archivní materiály. „Představíme zde jezuitské dědictví knihovny, roli povinného výtisku, mecenáše knihovny, téma cenzury, ale také budovy, ve kterých knihovna sídlila,“ vyjmenoval zástupce ředitelky knihovny Miloš Korhoň.

Komorní výstava v knihovní Galerii Biblio se zaměří na zajímavosti z historie instituce. „Budeme se věnovat životu a dílu významných osobností minulosti i současnosti. Některé z nich v knihovně působily jako bibliotékaři, ředitelé, jiné se do knihovny dostaly souhrou okolností,“ doplnil Korhoň.

Výstavu doprovázejí nové zpracované dějiny knihovny a katalog.

Výstavu doprovodí dvě knihy

Výstavu, kterou významně podpořil Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc, doprovázejí dvě publikace – katalog výstavy a nově zpracované dějiny knihovny. □

Všechny informace najdete na www.chramvedamuz.cz

Bible olomoucká, Stvoření světa, 1417.

Z HISTORIE VĚDECKÉ KNIHOVNY V OLOMOUCI

Druhá nejstarší knihovna svého druhu na území České republiky byla založena v roce 1566, kdy do Olomouce přicházejí na pozvání biskupa Viléma Prusinovského z Víckova členové Tovaryšstva Ježíšova. Knihovna vznikla jako součást jezuitské koleje a již od počátku patřila k pilířům kulturního dění ve městě.

V roce 1773 po zrušení jezuitského řádu byla knihovna převedena pod státní správu a prohlášena za veřejnou instituci. Současně získala knihy z dalších pěti zrušených jezuitských kolejí v Brně, Jihlavě, Telči, Uherském Hradišti a Znojmě. Přibýly také knihy z jezuitských knihoven v Opavě

a Těšíně. V této době již fond tehdejší olomoucké Univerzitní knihovny čítal asi 30 000 svazků.

K jeho dalšímu rozšíření došlo po roce 1782 díky josefínským reformám, kdy knihovna převzala kolem 180 000 svazků ze čtyřiceti konfiskovaných knihoven zrušených klášterů.

Tehdy vzniklo jádro současného historického fondu s nejvýznamnějšími rukopisnými památkami. Tehdejší knihovník Jan Alois Hanke z Hankenštejna současně přišel s myšlenkou práva povinného výtisku, kterým knihovna disponuje od roku 1807 až do současnosti a neustále tak rozšiřuje své fondy.

ANIMAČNÍ PROGRAMY

Meluzína mezi písmeny

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 1. STUPEŇ ZŠ

Během galerijní animace uvidí děti nejcenější exponáty z historických fondů knihovny a budou jim vysvětleny některé pojmy (iniciála, iluminace, rukopis). Seznámí se také s dramatickým osudem vily Meluzíny, který je umělecky zachycen na jednom z představovaných prvotisků. Tento strhující příběh o lásce mezi smrtelníkem a nadpřirozenou bytostí nám poslouží jako inspirační zdroj pro mnohé úvahy. Třeba o toleranci vůči odlišnostem jiných... Program kombinuje tvořivou výtvarnou a dramatickou činnost s výkladem v prostoru výstavy.

Do tajů Chrámu věd a múz

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ A SŠ

Galerijní animace může být chápána jako uvedení zájemců do dějin knižní kultury. Zážitek formou představí žákům a studentům vybrané exponáty z historických fondů Vědecké knihovny v Olomouci, např. některé iluminované rukopisy z 11. – 16. století. Na konkrétních ukázkách lektor objasní některé termíny (iluminace, iniciála, prvotisk, evangeliář apod.). Program je založen na mluveném slově, řízeném rozhovoru mezi lektorem, žáky a studenty a dalších tvůrčích aktivitách (psaní projevu, kresba).

Délka programů: 90 minut

Lektor: Marek Šobán | 585 514 174 | soban@olmuart.cz

„Zájem o umění je důkazem osobní vyspělosti“

LADISLAV DANIEL, AUTOR PŘEDNÁŠKOVÉHO CYKLU
UMĚLEC A ČLOVĚK

Muzeum umění má Ladislav Daniel rád. „Sám jsem v něm pracoval a mám k muzeu a velkému množství zaměstnanců velice blízký vztah. S kolegy jsem připravoval stálé expozice i výstavy. Když mi bylo nabídnuto, že bych mohl v muzeu přednášet, sestavil jsem cyklus *Umělec a člověk*,” vysvětlil na úvod. Přednášky v Mozarteu vede již osm let, všechny jsou premiérami, takže řada představených

umělců postupně přibývá a blíží se k padesátce postav světového malířství. „Že to táhnu tak dlouho, není výdrž nebo vytrvalost. Pořád mě cyklus přitahuje a lidé tam chodí tak nadšeně, že si myslím, že by jim přišlo líto, kdyby to mělo skončit,” soudí Daniel. Ve svých přednáškách se na každého umělce dívá nejen jako na profesionála, ale také jako na člověka s jeho životními osudy.

Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D. (*1950)

Olomoucký rodák. Po maturitě na hejčínském gymnáziu absolvoval v roce 1973 výtvarnou a hudební výchovu na Filozofické fakultě Univerzity Palackého a doktorát z teorie a dějin umění. Profesorem dějin výtvarných umění byl jmenován v roce 2003. Na univerzitě, kde přednáší, působil i jako vedoucí katedry dějin umění, proděkan pro vědu i prorektor pro mezinárodní vztahy.

Od roku 1978 působil tři roky jako zpěvák (tenor) souboru Linha Singers, který byl součástí Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK. Od roku 1981 působil dvacet let v Národní galerii, jejímž ředitelem byl v letech 1993–1994.

Je autorem více než 150 textů a publikací v českých a zahraničních odborných časopisech, knihách a sbornících.

Hraje na klarinet, saxofon, hoboj a zobcovou flétnu. Jeho otec Prof. PhDr. Ladislav Daniel, CSc., dr. h. c. byl autorem české Školy hry na zobcovou flétnu, která ovlivnila několik generací hudebníků.

Jak jste cyklus **Umělec a člověk** koncipoval?

Má podávat obraz o umělcích a významných malířských osobnostech v rozsahu od středověku po současnost. Prezentace je proložena související dobou hudbou, což dává posluchačům možnost se zamyslet a odpočinout si od přílivu informací. Výběr umělců záměrně není chronologický, střídají se osobnosti z různých období.

Proč?

Má to evokovat, že v umění všechno se všim souvisí. Mnoho umělců moderní doby a současnosti se inspirovalo řadou děl z minulosti. Pokud se má rozumět starému umění, musí se divák zorientovat i v umění moderním a současném. Už Max Dvořák, jeden z významných představitelů Vídeňské školy dějin umění, zdůrazňoval, že pro pochopení starého umění je nutno rozumět umění, které právě vzniká.

Platí to i naopak?

Ano. Modernímu a současnému umění lze do hloubky porozumět pouze tehdy, když známe staré umění. To platí pro umělce, obecnost, kritiky i historiky umění.

Vychováváte tedy nové poučené diváky?

Snažím se, aby se povědomí o uměleckých dílech a uměleckých osobnostech v širší veřejnosti prohlubovalo. Snažím se to dělat takovým způsobem, aby jazyk přednášky nebyl moc odbornický, ale abych zároveň přednášel na současné vědecké úrovni a po odborné stránce přesně a důkladně.

Chodí na přednášky stále stejní lidé?

Obecnost je v cyklu hojná. Skládá se ze starších milovníků umění i střední generace – lékaři, učitelé, umělci, restaurátoři, kolegové z univerzity, ale stejně tak přicházejí i lidé mladšího věku a studenti. Je to tedy promíchané. Mezi studenty nejsou jen studující dějin umění nebo výtvarné výchovy, ale i jiných oborů filozofické fakulty, teologie, přírodních věd nebo medicíny, což je potěšující, vzhledem k tomu, že za přednášky nikdo nedostane kredity.

Sledujete na nich nějaký vývoj?

Řada lidí chodí celých osm let, je to jádro obecnosti, ale část se obměňuje. Jako celek publikum v poznání roste. Zprvu jsem začínal nejznámějšími jmény, teď si již mohu dovolit zařadit do té trojice za semestr aspoň jednu osobnost, která není obecně známá, ale já přitom vím, že v jiných kontextech, v jiných zemích je ten umělec známý. To je třeba případ březnového Antonia Tàpiese. Totiž Picassa nebo Leonarda znají všichni. Když se ale řekne Simon Vouet nebo Duccio di Buoninsegna, tak mnozí lidé o nich nevědí. Publiku očividně vzrůstají nároky a na takové obměny si zvyklo.

Proč zařazujete do svých přednášek i moderní umění?

Na filozofické fakultě přednáším staré italské a evropské umění i moderní a současné umělce, i když k tomu modernímu nemám tolik příležitostí, ale přitom ho mám rád. To mě dovedlo k tomuto dramaturgickému principu skákat napříč staletími.

Podobně je tomu ale i s vaším životem – dramatické změny povolání a oborů...

Ano. Dlouho jsem váhal, jestli se mám věnovat hudbě, nebo výtvarnému umění. Bylo to těžké rozhodování. Ale něco z toho si udržuji dál, takže mám alespoň pestřejší život.

V osmdesátých letech jste koncertoval, proč jste přestal zpívat?

Je mi to líto, stejně jako jiných věcí, s nimiž jsem přestal. Ale člověk nemůže dělat tolik činností najednou. Ale není mi to do té míry líto, abych se nevěnoval především tomu, co zrovna dělám, to znamená dějinám umění.

S čím jste ještě přestal?

Třeba s malováním. Měl jsem původně namířeno také na malířskou dráhu a doufám, že se k tvorbě ještě vrátím.

A jak k tomu přišlo ředitelování Národní galerie?

To je funkce. Po nějakou dobu i poslání, snaha s touto institucí, kde jsem jako kurátor působil, něco cenného vytvořit. Podařilo se mi před odejmutím uchránit Kramářovu sbírku, která byla soudně napadena, že patří Kramářovým dědicům. My jsme ji oprávněně obhájili, protože doktor Vincenc Kramář ji z hlubokého přesvědčení věnoval své Národní galerii. Dnes by nesmírně cenná díla kubiismu a expresionismu nejspíš nebyla širší veřejnosti dostupná. Také jsem dokázal dokončit rekonstrukci požárem zničeného Veletržního paláce, kterou zahájil profesor Jiří Kotalík. Ten se před mým nástupem neměl dostavět, rozhodovalo se o jeho prodeji. To by byla nesmírná škoda pro moderní sbírky. Už jsem sice nezahlavoval jeho otevření pro veřejnost, ale stavbu jsem navzdory chybějícím finančním prostředkům dovedl do konce.

Byl jste ale také kurátorem a dokonce za to dostal italské státní vyznamenání...

V Národní galerii jsem se pustil do nových podniků. Krátce po sobě jsem zorganizoval čtyři velké výstavy italského malířství. Ne, vlastně pět. Byl jsem již v roce 1985 kurátorem výstavy *Zlatý věk neapolského malířství* v pražském Belvederu. Instaloval jsem ji, rozmístit podle svých představ a také se dostal do kontaktu s italskými badateli, s nimiž se přátelím dodnes. Pak jsem ještě připravil výstavu *Od Correggia ke Crespimu* v roce 1991, z Boloně dovezenou výstavu, kam jsem už psal texty do katalogu a v roce 1992 vlastní výstavu *Reniana k výročí Guida Reniho*. Pak následovala výstava *Mezi erupcí a morem* v roce 1995, která poprvé prezentovala neapolské malířství z českých a moravských sbírek. Stejně to bylo s výstavou *Benátčané*, která ještě putovala do Castello di Miramare v italském Terstu. Autory historických kapitol byli kolegové Zdeněk Hojda a Jaroslav Pánek a dějiny benátského malířství tam napsal můj přítel Filippo Pedrocchi, autor monografií o Tizianovi a Tiepolovi a ředitel Ca' Rezzonico v Benátkách. Pak přišel ten řád a po něm ještě šestá výstava *Florentáné* v roce 2003, na jejímž katalogu jsem spolupracoval již s řadou svých kolegů.

A to vyznamenání?

V Jízdně Pražského hradu to byly všechno velké, nově vědecky zpracované soubory z velké části neznámého italského umění z našich sbírek a pro

Itálii silné upozornění na italskou kulturu v našem prostředí. Proto se pan velvyslanec Maurizio Moreno rozhodl mi za vědecké práce o italském umění navrhnout udělení řádu. Od roku 1998 jsem tedy Rytíř Důstojník Řádu Za zásluhy Italské republiky.

Podílel jste se ale i na vzniku Arcidiecézního muzea Olomouc...

Měl jsem na starosti jeho přípravu jako vedoucí kurátor, když ještě neexistovalo. Postupně jsme inventarizovali a restaurovali sbírky. Vyjednával jsem budoucí způsob koexistence muzea s arcibiskupstvím a ministerstvem kultury, kdy církev poskytla budovy a sbírky a ministerstvo peníze na rekonstrukci a platy zaměstnanců. Považuji to za příkladnou symbiózu. Církev by na to neměla prostředky a nemohla by zaměstnat odborné síly a stát se zhostil své role sloužit veřejnosti. Arcidiecézní muzeum Olomouc je ve spolupráci státu a církve dosud jedinou institucí svého druhu v Evropě.

A v červnu budeme slavit deset let od jeho otevření. K této příležitosti bude expozice upravena, reinstalována. Podílíte se na ní?

Nepodílím, noví kolegové rozumějí své práci, ale instalace mě bude zajímat.

Která díla v Arcidiecézním muzeu považujete za nejvzácnější, nebo ke kterým máte silný vztah?

Jsou nejméně dvě. Jedno pochází z renesance, kterou se běžně nezabývám – *Madona s rouškou*

od Sebastiana del Piomba. Z mého profesního období je to *Kojící Madona* Bernarda Cavallina. Oba obrazy jsou mi velmi blízké, především způsobem uměleckého výkonu. Piombova *Madona s rouškou*, to je veledílo – michelangelovsky silná a jemná práce, citově působivá. A Cavalinova *Madona*, to je virtuózní malba, možná jeden z nejlepších barokních obrazů v České republice vůbec, i když má poměrně komorní formát.

Nepřipadá vám, že se současná společnost odklonila od vnímání a role umění? Že je příliš konzumní?

Pokušení konzumnosti je v dnešní době strašně velké. To, co je určeno ke konzumu – zboží či služby – je dnes podáváno tak sofistikovaně a rafinovaně, že je tomu těžké odolat. V jistém smyslu je to kultivovaná, téměř kulturní činnost, jak je zboží nabízeno. Ani bych neodsuzoval lidi, kteří se tím dají svést. Na druhé straně zájem o opravdové umění, hudbu či hodnotnou literaturu je skutečně vzácný. Ti, kteří mu holdují, si vlastně dopřejí ze života nejvíc. Nejsem odborník na kulturní spotřebu, ale vidím na přednáškách lidi, které těší poznávání umění. Velice si jich vážím, zvláště když existuje tolik jiných lákadel. Je to důkaz jejich osobní vyspělosti.

NA CO SE CHYSTÁ

V nejbližší budoucnosti se bude Ladislav Daniel podílet na výzkumu mapujícím osobnost a umělecký mecenát biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu nazvaném *Za chrám, město a vlast*. V dubnové přednášce z cyklu *Umělec a člověk* zaměří pozornost na Giovanniho Battistu Tiepola, jednoho z nejvýznamnějších benátských malířů pozdního baroka a rokoka.

MAĎARSKÁ ZKUŠENOST

Projekt CEAD se úspěšně přehoupl do druhé poloviny. Vyjma řady nových autorských medailonů (László Lakner či Erzsébet Schaár), které budou na stránkách www.cead.space publikovány v následujících týdnech, a umělecko-historické konference, chystané na 5. dubna, absolvovali historici umění výzkumný pobyt a návštěvu několika významných místních sbírek.

Cílem jarní badatelské výpravy pracovníků Muzea umění bylo Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum v Budapešti a Szent István Király Múzeum v Székesfehérváru.

Budapešť je známa svým kosmopolitním charakterem a monarchistickou minulostí. Je to však samozřejmě nejen dědictví Rakousko-Uherska, ale také totalitní zkušenost, kterou s Maďarskem sdílíme – a Ludwig Múzeum je výsledkem cílené snahy její limity překlenout. Vzniklo na začátku osmdesátých let z iniciativy Irene a Petera Ludwigových, a jeho záměrem skutečně bylo kulturní scelení politicky rozdělené Evropy. V současné době muzeum spravuje rozsáhlé sbírky moderního a současného umění, zahrnující významná díla amerického pop-artu, věnuje se však také domácí scéně, a to zejména umění po roce 1960.

Právě do této oblasti spadá také výstava, jejíž přípravu měli olomoučtí kunsthistorici možnost sledovat – *Képtaktikák. Makói Grafikai Művésztelep, 1977–1990, tedy Obrazové taktiky, Grafická kolonie v Makó 1977–1990.*

„Aktivity volného uskupení grafických umělců, založeného v roce 1971 v jihomaďar-

ském městě Makó, jsou pozoruhodné společným zájmem nejen o grafické techniky, ale také specifickým vztahem k fotografii, tedy výbornému dokumentačnímu prostředku, ale i vysoce manipulativní technice. Výstava potrvá do 17. dubna a my vřele doporučujeme její návštěvu,“ uvedla kurátorka Barbora Kundračíková.

Ludwig Múzeum má skutečně světovou reputaci, ale olomouckému publiku je podle Kundračíkové téměř osobně známo i székesfehérvárské muzeum. „Právě tamější kolekce byla totiž v roce 2004 vyměněna za výběr z olomouckých sbírek, přičemž součástí obou výstav byl také speciálně připravený dvojkatalog *Vzdálená blízkost/ Blízká vzdálenost,*“ objasnila Kundračíková.

Székesfehérvárské muzeum spolu s pécsskou galerií vynikají sbírkami maďarského umění druhé poloviny dvacátého století – a to přesto, či právě proto, že se jedná o instituce regionální a budované v horečce doby. Na jejich vzniku se také podílely zásadní osobnosti, Márta Kovalovszky a Péter Kovács, respektive Sándor Pinczehelyi, jenž

je zastoupen i na budapeštské výstavě. Skutečně ojedinělou székesfehérvárskou stálou expozicí symbolicky otevírá obraz Endre Tóta (1937) *Talpra magyar avantgarde!* tedy *Vzhůru, maďarská avantgarde!*, připomínající válečný prapor, ověčený pokřikem básníka-revolucionáře Sándora Petőfiho (1823–1849). Symbol maďarského revolučního hnutí let 1848 a 1849 je tedy alespoň v muzeích stále živý – a jak se zdá, bude jej ještě potřeba, byť v podstatně jiném, a rozhodně nikoli národním smyslu.

„Bez ohledu na kvalitu sbírek a úsilí jejich správců se totiž nelze omezovat na místní kontext a reálné, velice často politováníhodné podmínky. Nelze také považovat minulost za uzavřenou a budoucnost za jasnou, proto mají projekty podobné Central European Art Forum a Central European Art Database takový význam,“ uzavřela Kundračíková.

KALENDÁRIUM

Milan Knížák

19. dubna 1940, Plzeň

Ve sbírkách Muzea umění Olomouc je hned několik děl Milana Knížáka – židle Softhard je však v jeho postmoderně orientované tvorbě ojedinělá. Povrchovou strukturu asymetrické židle vytváří technika lepených dřív, následně zpracovaných do organických linií. Na pravé straně noh židle, sedáku a opěraku je židle „ukončena“ prudce seříznutým kolmým řezem. Plocha řezu je opatřena zelenou barvou. Formální i obsahové významové napětí vznikající spojením měkkých a tvrdých tvarů (protikladů měkkých linií a jejich brutálního zakončení), je zakomponováno i v názvu této židle. Anežka Šimková

Židle Softhard, 1974

lepená překližka, lak; v. 113 cm, š. 36 cm, h. 43 cm, získáno 2006, Muzeum umění Olomouc

Josef Mařatka

21. května 1874, Praha –
20. dubna 1937, tamtéž

Kvalitní základ v naturalistickém pojetí lidské postavy Mařatka získal u Josefa Václava Myslbeka na pražské AVU (1896–1898). Pařížské školení u Augusta Rodina, jehož se stal Mařatka přímým žákem a asistentem, zásadně ovlivnilo další rozvoj jeho tvorby.

Motiv z antické báje, v němž dcera krétského krále Mínoa odloučená osudem od milovaného Thésea se žalem utrápí k smrti, vyjádřil autor v plastice ženského aktu, plném napětí, citové trýzně a bolesti. Mařatkově ztvárnění motivu je prosté popisnosti, socha představuje zcela svobodné pojetí aktu. Dynamická křivka Ariadny, docílená uzavřeným obloukem prudce sehnutého těla opírajícího se o skálu, je výkřikem zoufalství, nenaplněnosti, prázdnoty. Formální myšlenka prázdnoty v uzavřené obrysově linií ženského těla, tzv. „vnitřního“ sochařského prostoru, je považována za nový radikální a moderní výraz secesního symbolismu. Anežka Šimková

Opuštěná Ariadna, 1906

bronž; v. 30,5 cm, š. 25 cm, získáno 1965, Muzeum umění Olomouc

Sebastiano Luciani, zvaný Sebastiano del Piombo

kolem 1485, Benátky – 21. červen 1547, Řím

Madona s rouškou patří k nejkvalitnějším dílům, které biskup Karel II. z Liechtensteinu-Castelcornia získal roku 1673 nákupem sbírky bratří Imstenraedů. Díla Sebastiana del Piomba jsou specifická harmonickým propojením benátské a římské malířské tradice. Postava a tvář Panny Marie zračí ovlivnění Michelangelovými vznešenými ženskými typy, zároveň obraz vyniká něžným rafaellovským lyrismem a rafinovaná barevná souhra chladných tónů s perleťovým inkarnátem rozvíjí proslulý benátský cit pro práci s barvou. Motiv Kristovy matky bdící nad spícím Ježíškem vyjadřuje hlubší teologickou rovinnou. Zdánlivě idylické téma v sobě skrývá předobraz oplakávání Krista. Gabriela Elbelová

Václav Špála

24. srpna 1885, Žlunice –
13. května 1946, Praha

Člen Skupiny výtvarných umělců Václav Špála je právem pokládán za klasika české malby, který jako jeden z mála v domácích podmínkách rozvíjel a obohatil program fauvismu. Vytříbený koloristický cit začal kultivovat už za svého studijního pobytu v Dubrovniku. Jeho první obrazy byly vytvořeny v duchu fauvismu, který však doplňoval expresivní podtón. V jeho díle převládaly výrazné barvy, příznačná byla jeho kompozice zelené, modré, červené a bílé. V případě obrazu *Krajina u Červené nad Vltavou* bylo cílem vytvořit klidnou, nekomplikovanou krajinnou kompozici z jednoduchých forem, které daly malíři příležitost rozehrát jeho intuitivní smysl pro barvu a prostor. Štěpánka Bielešová

Krajina u Červené nad Vltavou, 1927

olej, plátno, 84,5x115 cm, Muzeum umění Olomouc, O 1301, získáno 1970

Madona s rouškou, (kolem 1520)

olej, topolové dřevo; 120,5x92,5 cm, získáno 1673, Arcibiskupství olomoucké – Arcidiecézní muzeum Olomouc

AFO51

promítne přes 120 filmů

Mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů Academia Film Olomouc (AFO) ve dnech 19. až 24. dubna znovu promění Olomouc v srdce tepající pro vědu a její popularizaci. Muzeum umění Olomouc je partnerem festivalu. Filmy se budou promítat i v Divadle hudby.

Na 51. ročník AFO se přihlásilo 2 500 filmů z celého světa, 46 z nich bylo vybráno do tří hlavních kategorií (Mezinárodní soutěž, Česká soutěž a Soutěž krátkých filmů). Další budou promítnuty v rámci zvláštního uvedení nebo v jednotlivých programových sekcích – dohromady půjde o více než 120 snímků.

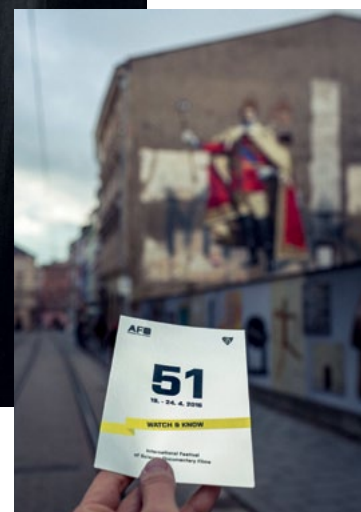
Festival zahájí Divoká Afrika ve 3D

„Hlavní scénou“ festivalu bude Konvikt – Umělecké centrum Univerzity Palackého. Festivalové akce se ale uskuteční i na dalších místech v centru města, například v Divadle hudby v Muzeu umění Olomouc, kině Metropol nebo interaktivním muzeu vědy Pevnost poznání.

K programovým tahákům patří projekce unikátního dokumentu *Racing Extinction* režiséra Louieho Psihoyose. Film, apelující na nutnost řešit environmentální problémy naší civilizace společně a hlavně okamžitě, AFO uvede ve středoevropské premiéře. Zahajovací projekce bude tradičně patřit snímku ve formátu 3D – dokumentu z produkce BBC *Wild Africa*. Pestrá variace prostředí, od zasněžených vrcholů hor až po vyprahlé nížiny, vypilovaný styl a 3D technologie slibují silný vizuální zážitek.

Vzdělávací nuda? V žádném případě

AFO úspěšně vyvrací mýtus o „nudných“ vzdělávacích filmech. Nejlepším důkazem je festivalová návštěvnost, která se za posledních osm let zvýšila téměř desetkrát. Loňský jubilejní 50. ročník s 5 800 akreditovanými diváky dokonce zlomil návštěvnícký rekord.

Nový vizuál. AFO51 provázejí atmosférické „zrcadlové“ plakáty, které v sobě díky speciálnímu povrchu odrážejí okolní prostředí.

Festivalový program je koncipován tak, aby zaujal všechny generace. Tradiční je událostmi nabitý doprovodný program s přednáškami, science shows, výstavami, interaktivními instalacemi a koncerty.

Academia Film Olomouc pořádá Univerzita Palackého od roku 1966. Od roku 2007 je mottem festivalu „Vidět a vědět“. Zaměřením na progresivní prezentaci a propagaci populárně-vědeckých a naučných snímků je AFO svého druhu exkluzivní záležitostí.

Vstup na festival AFO je zdarma.

PŘIJEDE I SPECIALISTA NA KONTAKT S MIMOZEMŠTANY

Academia film každoročně představuje to nejlepší, co se v předcházejícím roce urodilo na poli „science documentary“ a hostí řadu renomovaných ikon české i zahraniční vědy.

Letos do Olomouce přijede například Douglas Vakoch, ředitel kalifornského institutu SETI, který se specializuje na budoucí možný kontakt s mimozemskou civilizací. Cenu za přínos popularizaci vědy převezme Marc Van Montagu – experimentální botanik a jeden ze zakladatelů moderního rostlinného GMO (geneticky modifikované organismy).

Douglas Vakoch

CHCETE MUZEION DO SCHRÁNKY? STAŇTE SE ČLEMEM SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ.

SPOLEK PŘÁTEL MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC
PŘIHLÁŠKA DO SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC

JMÉNO:
ADRESA:
PSC:
DATUM NAROZENÍ:
E-MAIL:
TEL.:
DATUM PŘIHLÁŠENÍ:

OZNAČTE TYP ČLENSTVÍ:

- ČLEN | 400 Kč
 STUDENT (15–26 LET) | 200 Kč
 SENIOR (NAD 60 LET) | 200 Kč
 RODINNÉ ČLENSTVÍ (2 Dospělí, 2 Děti) | 500 Kč

PLATBU ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ LZE ROZLOŽIT DO DVOU PLATEB (PRVNÍ – DO 30. ČERVNA, DRUHÁ – DO 30. ŘÍJNA)

INFORMACE SI PŘEJI ZASÍLAT:

POŠTOU E-MAILEM

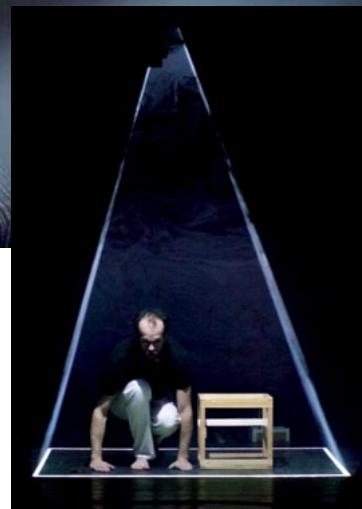
PŘIHLÁŠKU LASKAVĚ ODEVZDEJTE V POKLADNĚ MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC NEBO ZAŠLETE NA ADRESU:

**Spolek přátel Muzea umění
Muzeum umění Olomouc
Denisova 47, 771 11 Olomouc**

PŘIHLÁŠKU LZE VYPLNIT TAKÉ ELEKTRONICKY NA WWW.OLMUART.CZ

SEKALŮV ZÁMEK byl první intervencí do výstavy

Scénická skica *Sekalův Zámek* uvedená v Divadle hudby byla v polovině února prvním propojením uměleckých forem a žánrů, první intervencí reagující na aktuální výstavu v Muzeu umění.

Skica v podání Divadla na cucky pod vedením Jana Žůrka vycházela z myšlenkového souznění Zbyňka Sekala s osobností a dílem Franze Kafky, kterého o generaci mladší Sekal překládal. Představení kombinující scénické čtení, pohyb a světelnou animaci připravil Žůrek s hlavním protagonistou Ondřejem Jiráčkem a animátorkou Pavlou Bašťanovou.

„Když jsme viděli Sekalovy schránky, vnímali jsme je i jako zámek, v němž se dá ztratit,“ vysvětlil Žůrek.

Provedení zaujalo i autorku výstavy *A věci se zvolna berou před se* Marii Klimešovou. „Mělo to atmosféru,“ poznamenala. Podle ní Sekal překládal Kafku ještě před emigrací.

„Ve Vídni překládal zřídka, spíš české texty do němčiny,“ poznamenala.

Herec Ondřej Jiráček nad spojením Kafky a Sekala hodně přemýšlel. „Tím, jak byl Sekal schopen nad světem intenzivně přemýšlet, jak měl to pnutí, tak mu musel být Kafka nesmírně blízký. V jeho knihách a povídkách se jde až na trest, až na konec lesa,“ řekl Jiráček.

Na představení je připravila i kurátorka Olga Staníková. „Provázela nás výstavou a špitala nám do ouška,“ popsal Jiráček. I když Sekala poznal až nyní, uvědomil si, že z dřívějšíka zná jeho obaly knih.

Sekalův Zámek Staníkovou nadchnul. „Spojoval je také pocit odloučení od vlastního národa, země a nemožnost návratu domů. Kafka se u Sekala ozýval i v některých sochařských pracích a jejich názvech jako doupe či obydlí, kterými formuloval svoji potřebu úkrytu, kde by mohl koncentrovaně pracovat a zbavil se tlaků doléhající na něj z okolního světa,“ dodala Staníková.

Minimalisticky vystavěná scéna dávala jasně najevo důmyslnou promyšlenost jednotlivých tvůrčích postupů, které Sekal uplatňoval. Zvláště pak pozornost k detailu byla patrná v jemné hře světla a nápaditým zakomponování projekce do obrazu scény. Četbu z Kafkova Zámku zase podmaňovala snová atmosféra pomalu se táhnoucího mlžného oparu. „Těší mě, že se podařilo tuto uhrančivou uměleckou osobnost přiblížit jinou formou zážitku v podobě umělecké intervence,“ uvedla Staníková.

Umělecká intervence spočívá v aktivním tvůrčím vstupu jiného autora nebo kolektivu, který reaguje na aktuální výstavu, vybrané dílo ze sbírky nebo umělecký přístup, jež jsou pro ně inspirací. V kladném smyslu slova naruší výstavu jiným, nečekaným prvkem a zároveň ji oživí.

Olga Staníková, kurátorka

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC

Co nás vyhání z domovů?

Divadlo hudby hostí 26. ročník festivalu *Ekologické dny Olomouc (společná porada o našem světě) – vstup po celou dobu volný – připravuje Centrum ekologických aktivit Sluňákov.*

PÁTEK 15. DUBNA

- 16.30 hodin Stanislav Komárek: *Co žene vlka z lesa?*
- 18.30 hodin Jiří Sádlo: *Pohyblivý domov. O tuláctví a vztahu k místu*
- 19.30 hodin David Storch: *Vejdeme se sem?*

SOBOTA 16. DUBNA

- 10.00 hodin Jiří Příbáň: *Vlastenci bez domova – kritika politického existencialismu*
- 13.30 hodin Eliška Luhanová: *Do světa na zkušenou aneb Honzíkova cesta za poznáním, sebezpoznáním a proměnou*
- 15.00 hodin Filip Španiel: *Intimní vnitřní krajina / Neurovědy a prožívání jáství*
- 16.30 hodin Csaba Szaló: *Migrace – blízkosti, vzdálenosti, hranice*

18.00 hodin Petr Sláma: *Exodus aneb Jak zvládnout vyhnanství*

19.30 hodin Lucie Tučková: *Domov i exil francouzské básničky S. Renaudové – mezi Francií a Petrkovem*

NEDĚLE 17. DUBNA

- 10.00 hodin Václav Bělohradský: *Oligarchie, populismus, demokracie*
- 13.30 hodin Milena Bartlová: *O feminismu pozitivně, protože někdy domov může být vězení*
- 15.00 hodin Pavel Barša: *Evropa a její druzí*
- 16.30 hodin Zora Hesová: *Arabský svět v krizi*
- 18.00 hodin Miroslav Bárta: *Fenomén války a civilizace*
- 19.30 hodin *My jsme tady doma, v našich hodnotách aneb Ministerský potlach jinak (M. Bartlová, M. Bárta, V. Bělohradský. Moderuje Z. Tvarůžková)*

Milé děti, milí dospělí, na této stránce se budete pravidelně setkávat s výtvarným uměním. Věříme, že půjde o setkání zajímavá, hravá a plná nových informací. Pracovníci edukačního oddělení pro vás vždy připraví nové téma, které se bude vztahovat k aktuálním výstavám Muzea umění Olomouc.

Zátiší bez humra

Dnes se pozastavíme nad jedním z děl výstavy Olomoucká obrazárna IV. Jmenuje se Zátiší se zeleninou a humrem a jeho autorem je malíř David de Noter.

Nejdříve si řekneme, co je to vlastně zátiší.

Pod slovem zátiší si můžete představit obraz, na němž jsou zachyceny příležitostně seskupené předměty (např. nádoby, mrtvá zvířata, ovoce a zelenina apod.). Nejde o seskupení nahodilé, často se za ním skrývá nějaký význam.

A jak je to s naším obrazem? I ten má svá tajemství, své skryté významy.

Podivné je na tomto zátiší už to, že jsou nádoby a potraviny umístěny na podlaze. Očekávali bychom, že taková hostina by se spíše vyjímala na prostřeném stole. Pro koho ji tedy hostitel či hostitelka takto připravili? Možná by Vám při úvaze mohla leccos napovědět kytička macešek, která

může být chápána jako přívětivý zvací akt pozorného člověka. Anebo také ne. Přečtete si, co o rostlině prozradí **květomluva**. →

Že Vám toto sdělení ještě více zamotalo hlavu? Nevadí, můžete popustit uzdu své fantazii a vymyslet, kdo si přijde na vařeném rakovi (humrovi), chřestu, mandarínkách a hlávkách salátu pochutnat. Svůj nápad napište.

.....

.....

.....

.....

A co kdyby bylo pozvání k hostině určeno přímo Vám? Jaká potravina by se v tom případě musela objevit na talíři místo humra? Reprodukci obrazu vylepšete svou kresbou. ↓

Význam macešky v květomluvě:

Není vůbec jednoznačný. Na jednu stranu ji můžeme chápat jako symbol věrnosti. Tvar květu údajně připomíná zamyšlenou lidskou tvář. Význam macešky je ale také spojen s výklady negativními. Vyjadřuje například odmítnutí lásky nebo to, že někdo někoho trápí.

Tvořivé setkání s obrazem *Zátiší se zeleninou a humrem* v našem časopise můžete brát také jako pozvánku k návštěvě výstavy *Olomoucká obrazárna IV*, kde toto a celou řadu dalších unikátních děl uvidíte v originále.

*
Výstava v Arcidiecézním muzeu Olomouc potrvá do 25. září 2016.

*

ARCIDIECZNI MUZEUM OLOMOUC
2. června – 4. září 2016

El Greco, Klanění pastýřů
asi 1605–1610
Metropolitní muzeum, New York

